

Ta godt vare på meg!
Se gjerne den siste vi
har.

Master of Management
BI Senter for lederutdanning
Studiehåndbok 1996-97

Studiehåndbok 1996–97

Master of Management

BI

Utgitt av: BI Senter for lederutdanning
Layout: Svanhild Blakstad, Grafisk avdeling BI
Redaktør: Svein Kristiansen, BI Senter for lederutdanning
Redaksjonen avsluttet: Medio september 1996
Opplag: 1500
Trykket hos: Aktiv Trykk AS, Oslo

Innhold

Innholdsfortegnelse	1
BI Stiftelsen	2
Studieadministrativ informasjon	3
Master of Management studiet 1996-97/Timeplan	4
Reglementer	5
BIs vitenskapelige personale	6

Innhold

Kapittel 1	Innholdsfortegnelse	4
	Velkommen til BI Senter for lederutdanning	7
Kapittel 2	BI Stiftelsen	9
	Studietilbud studieåret 1996-97	10
	BI Stiftelsens strategi for perioden 1995-2000	11
	- Visjon	11
	- Veien mot årtusenskiftet	11
	BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole	11
	- De vitenskapelige instituttene	11
	- Handelshøyskolen BI	12
	- BI Senter for lederutdanning	12
	- BI Høyskolene	12
	- Norges Markedshøyskole	12
	- Bankakademiet	12
	- BI Fjernundervisning	12
	BIs samarbeidspartnere	13
	- Internasjonale samarbeidspartnere	13
	Nøkkeltall pr. 1. januar 1996	13
	BI Stiftelsens styringsorganer	14
	- Stiftelsens styre	14
	- Kontrollkomiteen	14
	- Høyskolestyret	14
	- Ledelsen	14
Kapittel 3	Studieadministrativ informasjon	16
	Diverse opplysninger	16
	- Informasjon	16
	- Studieveiledning	16
	- Studiekort	16
	- Navneendring/Adresseendring	16
	Studieutgifter	16
	- Studieavgifter for Management programmer 1996-97	16
	Statens lånekasse for utdanning	17
	Samarbeidende bokhandlere	17
	Bibliotektjenester	17
	Ekeberg som studiested	17
	Viktige opplysninger om eksamen	18
	- Hjelpebidrifter til eksamen	18

- Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver	19
- Retningslinjer for endring av kurskoder	19
Eksamensplan for BI Senter for lederutdanning	
studieåret 1996-97	19
- Retningslinjer for kontinuasjonseksamener	19
Eksamenspåmelding	20
- Automatisk påmelding til eksamen	20
- Krav til utenrikseksamener	20
- Forlenget tid til eksamen	20
- Sykdom i forbindelse med eksamen	20
Televoice/karakterutskrift med sensur	21
- Sensurbegrunnelse og klage på sensur	21
- Prosedyre for muntlig sensurbegrunnelse for studenter ved BI Senter for lederutdanning	21
Vitnemål	22
- Automatisk utstedt vitnemål	22
- Nytt vitnemål	22
Master of Management Society	22
Kapittel 4 Management programmer 1996-97	
Innledning	24
Strategi, ledelse og organisasjon	
Elektrisitetsøkonomi og administrasjon for det nordiske kraftmarkedet	26
Endringsledelse	28
Informasjonsteknologi – Innovasjon og ledelse	30
Ledelse – virkemidler og referanserammer	32
Offentlig sektor i omstilling	34
Prosjektledelse	35
Samspill og ledelse	37
Strategisk ledelse	38
Strategisk personalledelse	40
Internasjonalisering, markedsføring og logistikk	
Dialogmarkedsføring	42
Innkjøp og forsyningsledelse for privat og offentlig sektor	44
International Business Management	46
International Marketing Strategy	47
Logistikk	48
Markedskommunikasjon	50
Markedsorientert ledelse	51
Serviceledelse og relasjonsmarkedsføring	53

	Økonomi, regnskap og finans	
	Investering og finansiering	54
	Operasjonell revisjon og administrativ kvalitetssikring.....	55
	Regnskap, skatt og selskapsrett	57
	Økonomistyring for ledere	59
	Avsluttende fellesprogram:	
	Ledelse gjennom kvalitet	60
	Timeplan	62
Kapittel 5	Reglementer	68
	Allmennelige studievilkår ved BI Stiftelsen	68
	Eksamensforskrifter ved BI Senter for lederutdanning	72
	Opptaksforskrifter for Master of Management/ Management Programmer	76
Kapittel 6	BIs vitenskapelige personale	78
	BIs vitenskapelige personale pr. 30.04.1996	78

Velkommen til BI Senter for lederutdanning

1

Vi lever i et samfunn i rask endring. Vi ser at kunnskap foreldes og kontinuerlig må fornyes.

Dette krever at vi stadig må tilegne oss ny kunnskap for å holde oss à jour. I midlertid finner de fleste av oss det svært vanskelig å avbryte en yrkeskarriere for å bli heltidstudent. Derfor er vi ved BI Senter for lederutdanning glad for å kunne tilby Master of Management studiet og de underliggende Management Programmene. Dette studiekonseptet er spesielt utviklet med tanke på dere som ønsker å kombinere høyere utdanning med fullt arbeid.

I tillegg til studiets fleksible gjennomføringsform er det et faktum at veksling mellom teori og praksis øker lærungseffekten. Samtidig kan det skapes nyttige nettverk i et voksende studentmiljø med deltakere fra ulike bransjer og organisasjoner.

BI tilbød de første Management Programmene i 1992. I april 1995 graduerte det første kullet fra Master of Management. Interessen for studiet har steget fra år til år, noe som vil ha stor betydning for å øke kjennskapen til Master of Management-graden. I dag har vi ca. 1 000 deltidstudenter knyttet til Management Programmene og Master of Management. I tillegg har vi alle de som deltar i våre bedrifterinterne programmer, tilknyttet Bis nettverk for privat næringsliv og offentlig sektor.

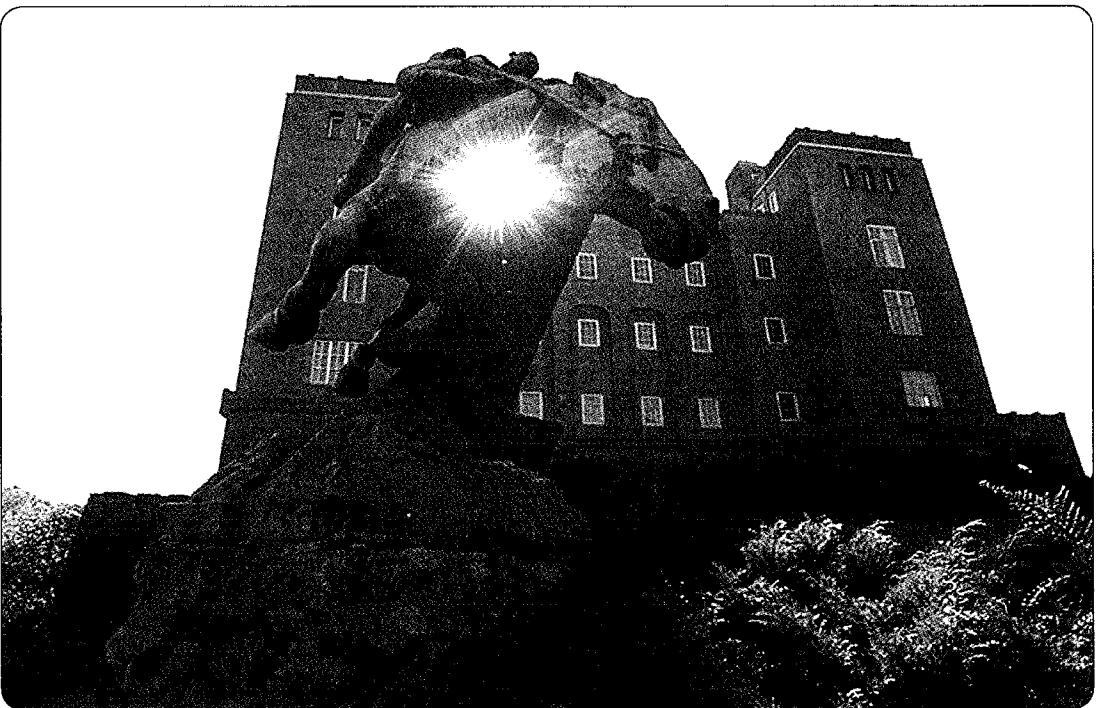
BI Senter for lederutdanning holder til i de ærverdige lokalene som tidligere var Oslos gamle sjømannsskole. Bygget ble reist i 1917 og har lange undervisningstradisjoner. Foruten den fantastiske utsikten er bygget interiørmessig kjent for sine særegne freskemalerier utført av maleren Per Krogh.

Gjennom byggets historiske tradisjoner og beliggenhet mener vi å ha det rette utgangspunkt for lederutdanning. Ledelse handler i de fleste sammenhenger om å kunne se helheter og sammenhenger, stimulert av kreativitet, åpenhet og nye perspektiver. Vi håper at du gjennom dette studieåret vil hente den inspirasjonen det ligger i å kunne vende seg mot det akademiske, for i neste øyeblikk å kunne sanse fjorden og byen under oss.

Vi ønsker deg velkommen og lykke til som student ved BI Senter for lederutdanning.

Med hilsen

Anne Solvang Hoff
studiesjef

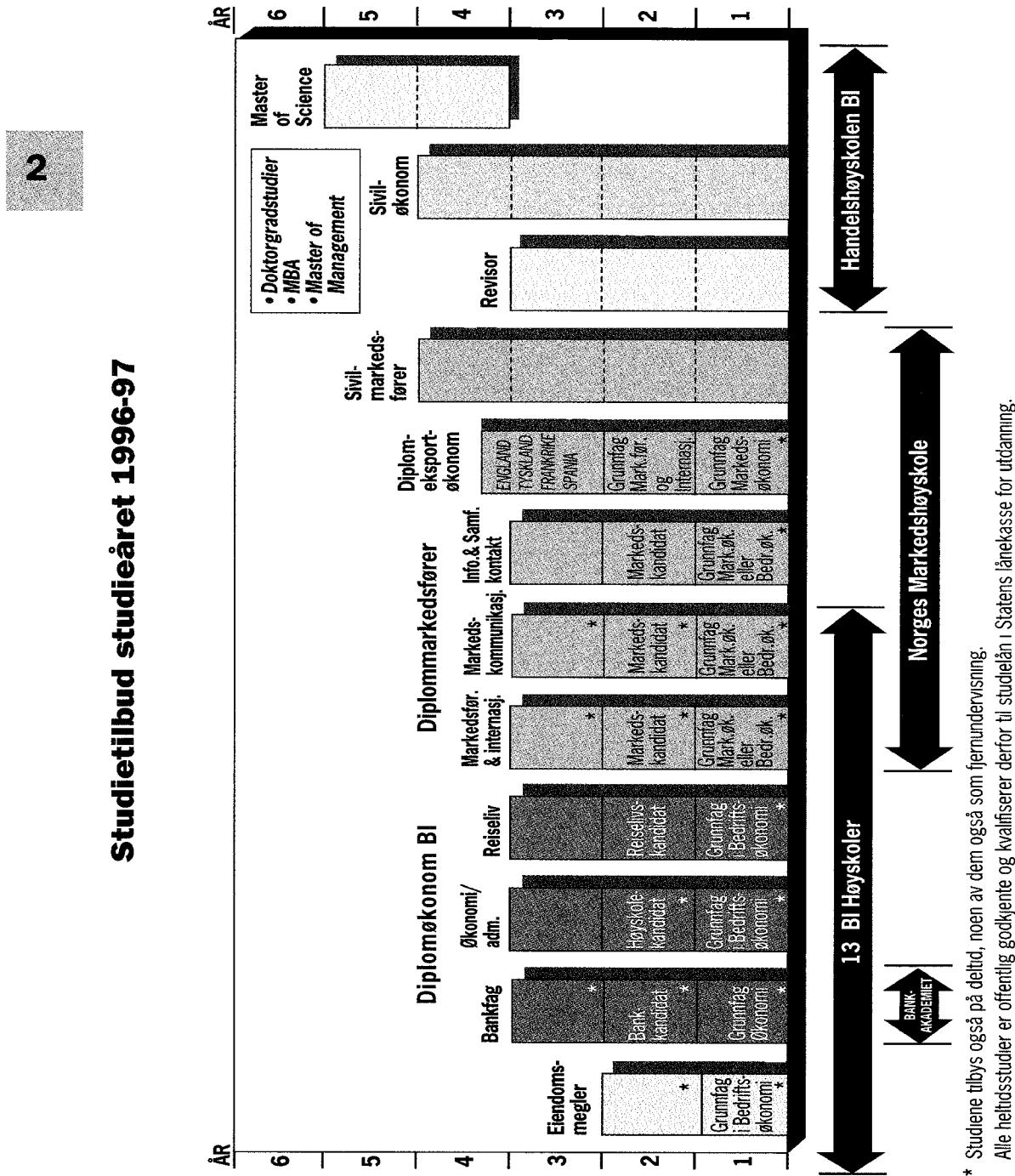

2 BI Stiftelsen

Studietilbud studieåret 1996-97	10
BI Stiftelsens strategi for perioden 1995-2000	11
- Visjon	11
- Veien mot årtusenskiftet	11
BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole	11
- De vitenskapelige instituttene	11
- Handelshøyskolen BI	12
- BI Senter for lederutdanning	12
- BI Høyskolene	12
- Norges Markedshøyskole	12
- Bankakademiet	12
- BI Fjernundervisning.....	12
BI:s samarbeidspartnere	13
- Internasjonale samarbeidspartnere	13
Nøkkeltall pr. 1. januar 1996	13
BI Stiftelsens styringsorganer	14
- Stiftelsens styre	14
- Kontrollkomiteen	14
- Høyskolestyret	14
- Ledelsen	14

Studietilbud studieåret 1996-97

* Studiene tilbys også på deltid, noen av dem også som fjernundervisning.
Alle helhetsstudier er offentlig godkjente og kvalifiserer derfor til studielærlæring i Statens lånekasse for utdanning.

BI Stiftelsen

BI Stiftelsens strategi for perioden 1995 – 2000

2

VISJON

BI skal være en av de mest anerkjente vitenskapelige handelshøyskoler i Europa. Gjennom å utvikle og formidle kompetanse i partnerskap med næringsliv og forvaltning skal BI bygge bro mellom forskning, utdanning og arbeidsliv.

Veien mot årtusenskiftet

BI Stiftelsen har i de siste 10 årene blitt en betydelig aktør innenfor utdannings- og forskningssektoren i Norge og yter idag et viktig bidrag til samfunnet gjennom utvikling og formidling av kunnskap.

Over 88.000 nordmenn har tatt hele eller deler av sin utdanning ved BI Stiftelsen. BI har utdanningstilbud innenfor flere viktige samfunnssektorer i landet som eiendomsmegling, reiseliv, bankfag, økonomi, administrasjon og markedsføring. I utviklingen av strategien for BI Stiftelsen mot år 2000, har det vært lagt spesiell vekt på å opprettholde og styrke samfunnsbidraget i årene som kommer.

BI Stiftelsen – en vitenskapelig handelshøyskole

BI har siden etableringen i 1943 vokst til å bli en av Norges største vitenskapelige utdanningsinstitusjoner, og hadde ved årsskiftet 1995/96 ca. 14.900 studenter. BI Stiftelsen har landets største vitenskapelige miljø innen fagområdene økonomi, markedsføring og administrasjon med 242 faglige medarbeidere, hvorav 172 er i vitenskapelige stillinger. I tillegg blir omlag 600 forelesere hentet inn fra næringsliv og forvaltning for faste undervisningsoppdrag. BI Stiftelsen er en privat, selveiende stiftelse som drives på not-for-profit basis.

BI Stiftelsen er organisert i fire vitenskapelige institutt og tre studieenheter i tillegg til fellesadministrasjonen:

De vitenskapelige instituttene

Det vitenskapelige personale har ansvaret for både forskningsprogrammene og det faglige innholdet i studiene som gjennomføres i BI Stiftelsen. For å oppnå størst mulig nytte for både BI og samfunnet er de faglige ansatte samlet i et kompetansemiljø ved Handelshøyskolen BI i Sandvika. Kompetansen blir formidlet gjennom Bls landsdekkende nett av høyskoler. Dette innebærer at alle studiene i BI Stiftelsen har sin basis i forskningsbasert kunnskap. Det er også Bls vitenskapelige personale som utvikler alle nye studieprogrammer innenfor BI Stiftelsen.

Bls vitenskapelige personale er organisert i fire institutter:

- Institutt for økonomi
- Institutt for organisasjon og ledelse
- Institutt for strategi, historie og språk
- Institutt for markedsføring og logistikk

Handelshøyskolen BI

har ansvaret for Stiftelsens MBA, MSc og doktorgradsprogram, i tillegg til siviløkonom- og revisorstudiet. Handelshøyskolen BI er lokalisert til Sandvika utenfor Oslo, hvor også Bis vitenskapelige medarbeidere har sitt daglige virke. Her finner man også BI Hovedbiblioteket og det aktive Bedriftsøkonomisk Studentersamfund. BI Stiftelsens vitenskapelige personale, Forskningssenteret og fellesadministrasjonen benytter også Handelshøyskolen BI som enhetsnavn.

2

BI Senter for lederutdanning

tilbyr etter- og videreutdanning på høyt nivå gjennom bedriftsinterne kompetansehevingsprogrammer for næringsliv og offentlig forvaltning, Management programmer, samt Master of Management studiet. Lærekretene hentes fra Stiftelsens vitenskapelige personale, som gjennom forskning, undervisning og konsulentarbeid integrerer kunnskapsutvikling og kunnskapsoverføring. BI Senter for lederutdanning har også det operative ansvaret for driften av de fleste av Stiftelsens partnernettverk med næringslivet og offentlig sektor.

BI Høyskolene

er Stiftelsens landsdekkende undervisningsnett med 14 læresteder over hele landet i tillegg til fjernundervisningstilbud. Den fleksible strukturen gjør at studentene kan ta sin utdanning over lengre eller kortere tid, og de kan innenfor BI Stiftelsen også bygge på utdanningen helt frem til Master of Science-grad eller doktorgrad. Studietilbuddet strekker seg fra grunnfag i bedriftsøkonomi til det treårige diplomøkonomstudiet. I tillegg tilbys bransjerettede, flerårige studier innen reiseliv, bankfag og eiendomsmegling. Enkelte av BI Høyskolene tilbyr også ett- til treårige nisjestudier innen markedsføring og markedskommunikasjon. Videre tilbys en rekke kurs og opplæringsprogrammer innen etter- og videreutdanning. BI Høyskolene tilbyr også kompetansehevingsprogram for regnskapsførere. BI har utviklet og gjennomfører et studietilbud som tilfredsstiller myndighetenes krav til regnskapsførergodkjenning.

Norges Markedshøyskole (NMH) tilbyr studieopplegg som henter impulser både fra de tradisjonelle økonomisk-administrative fag og fra de samfunnsvitenskapelige fagdisipliner. Sivilmarkedsførerstudiet er en fireårig utdanning innen markedsføring, diplomeksportøkonomstudiet er internasjonalt rettet hvor de tre siste semestrene av den 3 1/2 årige utdanningen gjennomføres i utlandet. Videre tilbyr NMH studier av inntil tre års varighet innenfor markedsføring, internasjonalisering og ledelse; markedskommunikasjon og informasjon- og samfunnkontakt. Faglig ansatte ved Norges Markedshøyskole er organisert under egen faglig rektor.

Bankakademiet (BA) tilbyr bransjerettede studier i bankfag på grunnfagsnivå og videre frem til titlene bankkandidat og diplomøkonom i bankfag. Utdanningen er tilrettelagt for deltidsstudier med fjernundervisning. For å sikre at Bankakademiets studietilbud stadig er like aktuelt for bankene, er det opprettet et råd for bankstudier ved BI/Bankakademiet. Rådet er rådgivende i faglige spørsmål vedrørende bankstudier og har et flertall av representanter fra banknæringen.

BI Fjernundervisning tilbyr deler av BI Høyskolenes studietilbud; bedriftsøkonomstudiet og høyskolekandidatstudiet samt ledelsesprogrammer og bedriftsinterne programmer. Undervisningen er en moderne form for selvstudium, der studentene har kontakt med hverandre og med foreleser via datakonferanser. Fra studieåret 1997-98 er det planlagt at hele konferancesystemet skal kunne nås gjennom Internett. Det blir arrangert samlinger der deltakerne får forelesninger og deltar i gruppearbeid. Både enkeltstudenter, næringsliv og offentlige etater benytter seg av denne studieformen.

Bls samarbeidspartnere

Gjennom ulike nettverk er mange av Norges viktigste industri-, handels- og tjenesteytende bedrifter knyttet opp til BI Stiftelsen i tosidige, forpliktende samarbeid. Sammen med Universitetet i Oslo har BI Stiftelsen i tillegg etablert partnerskap med åtte offentlige etater.

Nettverkene er etablert for oppnå et gjensidig berikende og langsiktig samarbeid innen livslang læring, forskning og utvikling. Samarbeidspartnerne nyter godt av den kompetanse Bls fagmiljø representerer, og Bls vitenskapelige personale får nært kontakt med de utfordringer som næringsliv og forvaltning står overfor. Dette bytte av kunnskap, erfaring og kompetanse bidrar til økt konkurransekraft for alle parter.

Det hele startet med at BI Stiftelsen i 1992 etablerte et unikt partnerskap med noen av Norges største konsern gjennom BI Partners. I dag har dette og flere andre nettverk vokst til over 80 næringslivspartnerne og åtte partnerskap med offentlige etater. I tillegg har flere av BI Høyskolene etablert faglige råd hvor sentrale personer i regionalt næringsliv og forvaltning deltar.

Internasjonale samarbeidspartnere

BI Stiftelsen samarbeider med mer enn 50 anerkjente universiteter i USA, Canada, Europa, Sør-Amerika og Asia. Avtalene omfatter bl.a. forskningssamarbeid og studentutveksling. Stiftelsen er dessuten med i seks ERASMUS-nettverk som omfatter omlag 50 universiteter i Europa, herunder AMSEC, et nettverk av europeiske handelshøyskoler. MSc og MBA-studiene undervises på engelsk, med studenter fra 25 land.

Nøkkeltall pr. 1. januar 1996

Studenter

Antall studenter:	14 900
Antall studenter, heltid	8 400
Antall studenter, deltid	6 500

Antall studenter fordelt på enhet:

Handelshøyskolen BI	1 925
BI Senter for lederutdanning	1 491
BI Høyskolene	8 346
Bankakademiet	1 287
Norges Markedshøyskole	1 851

Ansatte

Antall ansatte totalt:.....	538
Antall faglige ansatte:.....	242
Antall vitenskapelige ansatte (prof., 1. am, am + stip.):	172
Antall professorer.....	53

Økonomi

Total inntekt i 1995:.....	454 millioner kroner
Forskningsinntekter i 1995:.....	23 millioner kroner
Statsstøtte i 1995.....	62,1 millioner kroner

BI Stiftelsens styringsorganer

STIFTELENS STYRE er BI Stiftelsens øverste besluttende organ.

Eksterne medlemmer

Tom Veierød, Kommunenes Sentralforbund (leder)
 Kjell Vestberg, Dagligvareleverandørenes forening
 Anne-Lise Bakken, Vision International
 Ragnhild Sohlberg, Norsk Hydro

2

Interne medlemmer

Bjarne Ytterhus, vitenskapelig representant
 Bente Løwendahl, vitenskapelig representant
 Bente Andreassen, administrativ representant
 Judit Somogyi, studentrepresentant

KONTROLLKOMITEEN skal følge opp styrets arbeid og påse at dette er i tråd med lover og regler, samt Stiftelsens egne vedtekter.

Åge Danielsen, Statskonsult (leder)
 Erik Engebretsen, Color Line
 Hans Stenberg-Nilsen, advokat

HØYSKOlestyret har ansvaret for BI Stiftelsens faglige utvikling, herunder godkjennelse av fagplaner og ansettelse av vitenskapelig personell.

Leif Frode Onarheim, rektor (leder)
 Rune Sørensen, prorektor
 Pål Korsvold, Institutt I
 Jan Grund, Institutt II
 Torbjørn Sirevåg, Institutt III
 Carl Arthur Solberg, Institutt IV
 Johan Olaisen, NMH
 Bjørn W. Amundsen, BI Høyskolene

Arne Jon Isachsen, vitenskapelig representant
 Dag Michalsen, vitenskapelig representant
 Hans Mathias Thjørøe, vitenskapelig representant
 Rolv Petter Amdam, vitenskapelig representant
 Rigmor Christiansen, administrativ representant
 Torny Kjekstad, administrativ representant
 Preben Rasch-Olsen, Studentrepresentant BS
 Anders Minker, Studentrepresentant NBS
 Tor Eivind Th.Austad, studentrepresentant MØSS

LEDELSEN

Rektor Leif Frode Onarheim
 Prorektor Rune Sørensen
 Høyskoledirektør Michael Tetzschner
 Direktør Olav Digernes, Handelshøyskolen BI
 Direktør Jens Petter Tøndel,
 BI Høyskolene/NMH/BA
 Direktør Bjørn E. Hvding,
 BI Senter for lederutdanning
 Info.direktør Arne Bjerke,
 informasjon og markedsføring
 Professor Rolf Høyer, akademisk rådgiver

Professor Pål Korsvold, Institutt for økonomi
 Professor Jan Grund, Institutt for organisasjon
 og ledelse
 Professor Torbjørn Sirevåg, Institutt for strategi,
 historie og språk
 Førsteamanuensis Carl Arthur Solberg,
 Institutt for markedsføring og logistikk
 Professor Johan Olaisen,
 Norges Markedshøyskole
Doktorgradsprogrammet:
 Professor Fred Wenstøp (leder)

3 Studieadministrativ informasjon

Diverse opplysninger	16
- Informasjon	16
- Studieveiledning	16
- Studiekort	16
- Navneendring/Adresseendring	16
Studieutgifter	16
- Studieavgifter for Management programmer 1996-97	16
Statens lånekasse for utdanning	17
Samarbeidende bokhandlere	17
Bibliotektjenester	17
Ekeberg som studested	17
Viktige opplysninger om eksamen	18
- Hjelpebidrag til eksamen	18
Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver	19
Retningslinjer for endring av kurskoder	19
Eksamensplan for BI Senter for lederutdanning studieåret 1996-97	19
- Retningslinjer for kontinuasjonseksemener	19
Eksamenspåmelding	20
- Automatisk påmelding til eksamen	20
- Krav til utenrikseksemener	20
- Forlenget tid til eksamen	20
- Sykdom i forbindelse med eksamen	20
Televoice/karakterutskrift med sensur	21
- Sensurbegrunnelse og klage på sensur	21
- Prosedyre for muntlig sensurbegrunnelse for studenter ved BI Senter for lederutdanning	21
Vitnemål	22
- Automatisk utstedt vitnemål	22
- Nytt vitnemål	22
Master of Management Society	22

3

Studieadministrativ informasjon

Diverse opplysninger

I tillegg til opplysningene i dette kapitlet forutsettes det at studentene gjør seg kjent med gjeldende reglementer ved BI Stiftelsen slik disse står oppført i eget kapittel i studiehåndboken.

Informasjon

3

Med hensyn til at Master of Management er et deltidstudie blir all studieadministrativ informasjon gitt ved brev til den enkelte. NB! Husk å melde om adresseforandringer.

Studieveiledning

Studiehåndboken skal gi studentene generell informasjon i forbindelse med gjennomføring av studieopplegget. Imidlertid er studentene velkommen til å drøfte studieopplegg, videreutdanning m.m. med studieveilederne ved de enkelte studiesteder.

Studiekort

Studiekort fås ved henvendelse til sekretariatet på studiestedet. Studentene må medbringe legitimasjon og bilde. Studenter som tar et Management-program (10 vekttall) pr. år regnes som deltids studenter og studiekortet vil følgelig ikke gi reisemoderasjon.

Studiekort er kun gyldig med kvittering for betalt studieavgift.

Studenter som strekker studiet utover den normerte studietid, vil få studiekort utstedt i samsvar med frister for forlenget studietid.

Navneendring/Adresseendring

Ved navneendringer må navneendringsbevis vedlegges.

Studentene plikter å melde fra om adresseendring, dersom studieinformasjon, melding om eksamenspåmelding o.l. skal komme frem til studenten i rett tid. NB! Oppgi alltid registreringsnummer ved henvendelse til BI.

Studieutgifter

Studenter må betale studieavgifter for studiets ordinære antall semestre. Utgifter til bøker, annet undervisningsmateriell og eventuelle studiereiser etc. må betales i tillegg. Se forøvrig Studieforskrifter.

Studieavgifter for Management-programmer

Studieavgiften for et Management programmene (10 vekttall) er for studieåret 96/97 kr 27.000,-. Unntak er obligatoriske Fellesprogrammet Ledelse gjennom kvalitet hvor prisen er kr 38.000,-. Faktura utstedes og sendes automatisk av BI to ganger; ved studiestart og etter nyttår.

Studieavgiften inkluderer ordinær eksamen (skriftlig og prosjektoppgave), samt en eventuell kontinuasjons-eksamen ved neste ordinære gjennomføring av eksamen. Ønsker en å ta eksamen to år etter ordinær eksamen kreves eksamensavgift pr vekttall tilsvarende BI Stiftelsens avgift, for studieåret 96/97 kr 320,-. Utover disse to årene kreves det full studieavgift for å gjennomføre eksamen.

Det tas forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Statens lånekasse for utdanning

Studiet er offentlig godkjent og gir muligheten til støtte/lån fra Statens lånekasse for utdanning. Ta kontakt med Statens lånekasse i ditt distrikt for nærmere informasjon om vilkår for støtte.

Samarbeidende bokhandlere

Ved hver programstart utarbeider Juul Møller en bokliste for hvert program. Disse listene bygger på kursbeskrivelser og inneholder kun bøker som er oppgitt i disse. Hensikten er å lette litteraturoversikten for den enkelte student, samt å gjøre ekspedisjonen enklere for bokhandelen. Boklisten kan også brukes som bestillingsliste for den som måtte ønske dette (se førøvrig veileddning på boklisten). De samarbeidende bokhandlerne har ansvaret for å ha pensumlitteratur og alternativ litteratur til BIs ulike studier, kurs og forkurs.

Oslo

Juul Møller A/S, Nedre Slottsgate 11, 0157 Oslo. Telefon 22 41 19 00

Bergen

Melvær A/S, Galleriet, Torgalmenningen 8, 5014 Bergen. Telefon: 55 32 17 90

Stavanger

Berge Libris, Prostebakken 3, 4000 Stavanger. Telefon: 51 89 52 50.

Trondheim

Walseth Bokhandel A/S, Sverresgt. 10B, 7013 Trondheim. Telefon: 73 53 12 60

Filial: BI Trondheim. Telefon: 72 88 77 05

Bibliotektjenester

De fleste av BI Høyskolene har samarbeidsavtaler med lokale bibliotek for bibliotektjenester til BI Høyskolenes studenter. Denne tjenesten inkluderer også bestillinger av lån og kopi av artikler fra andre bibliotek.

Alle BI Høyskolene er koblet opp mot BIBSYS, litteraturdatabasen som omfatter BI Bibliotekenes samlinger samt samlingene ved universitetene og de fleste vitenskapelige høyskolene i Norge. Hver høyskole har egen BIBSYS-terminal som er tilgjengelig for studentenes egen søking, og litteraturen kan bestilles via det lokale bibliotek med samarbeidsavtale. I tillegg er også BI Hovedbiblioteket i Sandvika og BI Biblioteket – NMH tilgjengelige for henvendelser.

Nærmere informasjon om lokal bibliotekordning fås ved den enkelte høyskole. Det er ikke et eget bibliotek på Ekeberg, men studenter ved Management programmene på Ekeberg kan alternativt bruke biblioteket på BI Oslo/NMH (Schous plass) eller BI Sandvika. Ta med studiekort.

Ekeberg som studiested

BI Senter for lederutdanning er lokalisert i Karlsborgveien 4, Ekeberg, for mange kjent som Sjømannsskolen. Senteret ligger plassert i Ekebergåsen med utsikt over byen og indre Oslofjord. Bygningen har lange tradisjoner som undervisningslokaler og ble oppført i 1917 for Oslo Sjømannsskole. I 1990 var bygget gjenstand for omfattende ombygninger til et moderne studiesenter og inneholder flere grupperom og auditorier. I 1. etasje er det kantine som leies ut til forskjellige arrangementer. Det kan være arrangementer som julebord, bryllup, konfirmasjon, konferanser utstillinger osv.

Ved adkomst gjennom hovedinngang ligger resepsjonen på venstre hånd, hvor det er garderobe. Undervisningen skjer i hovedsak i andre, tredje og fjerde etasje og ved trappen i første etasje er det

slått opp skilt som viser kurs/programnavn og romnummer. Det er også skilt i hver etasje og ved rommene. Grupperom ligger i de nevnte etasjer, samt i to av tårnene.

På baksiden ved kantinen er det heis.

I andre og fjerde etasje er det telefon hvor en kan bruke telekort. Telekort kan kjøpes i resepsjonen. Ved kantinen er det et myntapparat. Kopimaskin er tilgjengelig i 2. etasje, hvor det også er et pauserom med brusautomat og dagens Aftenposten, Dagens Næringsliv og noen andre tidsskrifter. BIBSYS-terminalen (se side 17) står på pauserommet og gir også tilgang til Internett. Inngående beskjeder til deltakere henges opp utenfor undervisningsrommet.

Adkomst til BI Senter for lederutdanning kan skje ved trikk nr 18 og 19 fra sentrum til Sjømannsskolen holdeplass. Turen tar ca 10 minutter og det går 6-8 trikker i timen.

3

Ved adkomst med bil gjelder følgende:

Ved adkomst fra Drammen tar du av E18 ved Oslo S i retning Nordstrand/Oslo S Sør og følg videre skilting til Nordstrand fra rundkjøringen.

Ved adkomst fra Moss tar du av E18 ved Oslo S i retning Nordstrand og følg videre skilting til Nordstrand

Ved adkomst fra Hamar svinger du av E6 inne i Ekeberg-tunnelen i retning Ekeberg/Stockholm. Ved utgangen av tunnelen følger du skilting til Ekeberg/Nordstrand, og du vil få BI Senter for lederutdanning på din høyre side når du kommer opp i Ekebergåsen på vei mot Nordstrand.

Vi anbefaler meget sterkt å bruke kollektiv transport da vi har begrenset med parkeringsplasser.

Første dagen på programmet samles deltakerne til en generell gjennomgang av studiet/programmet ved Studiesjef, Programkoordinator og Fagansvarlig.

BI tar forbehold om overnevnte opplysninger.

Viktige opplysninger om eksamen

Hjelpebidler til eksamen

Eventuelle tillatte hjelpebidler under skriftlig eksamen fremgår av kursbeskrivelsen i det enkelte program.

Ingen hjelpebidler tillatt

betyr at det kun er tillatt med skrivesaker, dersom annet ikke er spesifisert i kursbeskrivelsen.

Alle hjelpebidler tillatt

betyr at det er lov å ha med alt av skriftlig materiell som bøker, notater o.l. Alle hjelpebidler innbefatter også lommekalkulator. Lommekalkulatoren kan være programmerbar, men må ikke vise mer enn 160 tegn, tekst eller tall på skjerm/display. Den må være batteridrevet og ikke ha skriveenhet. Den må ikke forstyrre andre studenter med pipelyd o.l.

Kalkulatorens bruksanvisning er kun tillatt brukt når alle hjelpebidler er tillatt.

Rettledning for løsning og innlevering av hjemmeeksamener, prosjekt- og fagoppgaver.

- Studentene skal dokumentere evne til å anvende teori på teoretiske eller praktiske problemstillinger.
- Studentene skal dokumentere evne til å skrive et arbeide som tilfredsstiller vanlige akademiske krav til innhold og form.

Formelle krav

Besvarelsen skal innleverses fast innsatt i mappe og i tre eksemplarer. Besvarelsen forsiden skal inneholde de opplysninger som er angitt i oppgavesettet. Egnerklæringen som følger oppgavesettet skal leveres inn sammen med besvarelsen. Besvarelsen skal kun leveres ved ett studiested. Besvarelsen må være BI i hende innen angitt tidsfrist. Telefax kan ikke benyttes. For sent innleverte besvarelsjer vil normalt ikke bli sensurert. Kandidaten(e) får ikke besvarelsen tilbake.

Innholdsmessige krav – formål

Oppgavene kan løses individuelt, men det oppfordres til at studentene samarbeider i grupper. Det er imidlertid ikke tillatt for flere grupper å samarbeide, da dette betraktes som fusk eller forsøk på fusk og rammes av Eksamensforskriften § 2.7. Oppdages det noen form for fusk, for eksempel avskrift av andres oppgaver, kilder uten kildehenvisninger eller direkte «lån» av hele oppgaver skrevet tidligere, er dette å betrakte som fusk ved eksamen.

Retningslinjer for endring av kurskoder

Høyskolerådet vedtok 13. mai 1991 følgende retningslinjer for endring av kurskoder.

Endring av kurskode skjer når:

- kursinnhold og/eller målformulering er vesentlig endret
- vekttall er endret
- nytt kurs innføres.

Endring av kurskode skjer ikke automatisk når:

- obligatorisk litteratur endres
- hjelpeemidler til eksamen endres
- kursinnhold og/eller målformuleringer justeres
- eksamensform endres.

For studentene betyr dette at de alltid må lese kursbeskrivelsen(e) som gjelder for eksamen det semesteret – studieåret – eksamen skal avlegges.

Eksamensplan for BI Senter for ledertutdanning studieåret 1996/97

Vi gjør oppmerksom på at det foran hver eksamsperiode vil bli oppgitt en eksamenoversikt.

Retningslinjer for kontinuasjonseksemener

Følgende retningslinjer ble vedtatt i Høyskolerådet 13. mai 1991:

Kontinuasjonseksemener avholdes normalt ved neste ordinære eksamen i det enkelte kurs.

Eventuelle ekstraordinære kontinuasjonseksemener i påfølgende semester besluttes av BI Senter for ledertutdannings undervisningsutvalg etter at uttalelse er innhentet fra fagansvarlig.

Se for øvrig Studieforskrifter ved BI Stiftelsen.

Eksamenspåmelding

Automatisk påmelding til eksamen

Studieavgiften inkluderer eksamen for de program som følges i studieåret 1996/97. Studentene blir automatisk påmeldt til eksamen i programmet(ene) som følges.

Dersom studenten ønsker å endre på sin eksamsplan, må han/hun henvende seg til sitt studiested innen uke 40 i høstsemesteret og uke 10 i vårsemesteret. Dette gjelder enten man ønsker å utsette eksamen eller endre eksamenssted.

Ønske om endringer etter at påmeldingsperioden er utløpt kan ikke tas til følge.

3

Krav til utenrikseksamener

Studenter ved BI Høyskolene som ønsker å avlegge eksamen i utlandet, må betale et administrasjonsgebyr på kr 300,- pr. eksamen.

For eksamener som finner sted i utlandet, gjelder spesielt:

- a. Eksamen skal finne sted ved en norsk ambassade/konsulat.
- b. Den administrativt ansvarlige må kunne snakke og lese norsk. Dette krav er begrunnet med at den eksamensansvarlige må kunne kontrollere at det kun benyttes tillatte hjelpeemidler og at eventuelle notater i disse er lovlige.
- c. Studenten må selv kontakte ambassaden eller konsulatet for å få en skriftlig bekreftelse av den som påtar seg ansvaret for gjennomføringen av eksamen. Denne bekreftelsen sendes Eksamenskontoret sammen med påmelding til eksamen. Uten denne bekreftelsen vil eksamensoppgaven ikke bli sendt.
- d. Selvom det er tidsforskjell mellom norsk og utenlandsk tid, skal eksamen i utlandet alltid avholdes til samme tid som i Norge. Hvis dette ikke er mulig, skal eksamen i utlandet avholdes senere enn i Norge.

Forlenget tid til eksamen

Det vises til Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen.

Forlenget tid:

Ved fem timers eksamen gis	1 time i tillegg
Ved fire timers eksamen gis	45 minutter i tillegg
Ved tre timers eksamen gis	30 minutter i tillegg

Det gis ikke forlenget tid ved hjemmeeksamen, fagoppgave eller prosjektarbeid.

Studenter som har et annet morsmål enn norsk får ikke forlenget tid, men har anledning til å levere sin besvarelse på engelsk. (Eksamenskontoret må få beskjed). Norsk-norsk ordbok er tillatt.

Det benyttes eget skjema for søknad om forlenget tid til eksamen.

Sykdom i forbindelse med eksamen

Studenter som ved sykdom ikke kan gå opp til eksamen, kan søke om å få gå opp til påfølgende eksamen når legeattest/sykemelding foreligger.

Skriftlig søknad vedlagt legeattest/sykemelding sendes ditt studiested. I søknaden må det tydelig fremkomme hvilken eksamen det gjelder (kurskode og kursbetegnelse), studentens registreringsnummer og studiumkode.

Frist for søknad:

For eksamen i høstsemesteret: 20. januar

For eksamen i vårsemesteret: 01. juli

Televoice/karakterutskrift med sensur

Sensur vil bli offentligjort fortløpende ved hjelp av Televoice. Televoice er en talende datamaskin som man kommer i kontakt med ved å ringe telefon 67 54 00 00.

Ved hjelp av en tone-signaliserende telefon med «firkanttast» kan man her oppgi sitt registreringsnummer og få opplyst alle karakterer som er kommet inn uansett studium.

Det understrekkes at opplysninger om sensur ikke blir gitt på telefonhenvendelser til BI.

Etter hver eksamensperiode vil studentene automatisk motta en karakterutskrift (datapost) som viser resultater oppnådd etter sensur. Dataposten går ut to ganger pr. år.

Karakterutskriften vil alltid vise alle resultater oppnådd innen et studium, både beståtte og ikke beståtte eksamener.

Studentene er selv ansvarlige for å kontrollere at de opplysninger som fremkommer på karakterutskriften er korrekte. Skulle studentene oppdage feil eller mangler på sin utskrift, må sekretariatet på studiestedet eller Eksamenskontoret ved Handelshøyskolen BI kontaktes.

Vi gjør oppmerksom på at kandidater som møter til eksamen, men trekker seg fra denne, vil få karakteren Ikke Bestått (IB) på sin besvarelse.

Sensurbegrunnelse og klage på sensur

De alminnelige reglene for klage på sensur (sensurbegrunnelse) og omsensur dekkes av: Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen, Studieforskrifter ved BI Høyskolene og Norges Markedshøyskole og Forskrift om begrunnelse og klage ved universitets- og høyskoleeksamener.

Prosedyre for muntlig sensurbegrunnelse for studenter ved BI Senter for Lederutdanning

1. Anmodning om sensurbegrunnelse

Skriftlig anmodning om sensurbegrunnelse (eget skjema) må leveres ved personlig fremmøte ved ditt studiested. Skjemaet for anmodning om sensurbegrunnelse må utfylles så fullstendig som mulig. Det er spesielt viktig at studenten påpeker hvilke forhold som tilsier at den oppnådde karakteren er feil.

En generell og ikke faglig begrunnet anmodning om sensurbegrunnelse vil bli avvist. Hvis anmodningen blir akseptert, får studenten avtale om samtaletid med sensor. Fristen for å anmode om sensurbegrunnelse er 2 – to – uker etter offentliggjøring av sensur.

2. Samtale med sensor – muntlig sensurbegrunnelse

Etter samtalet med sensor får studenten anmodningsskjemaet tilbake, datert og signert av sensor. Studenter som ikke møter til avtalt tid, anses å ha trukket anmodningen om sensurbegrunnelse tilbake.

3. Eventuelt krav om omsensur

Fristen for å kreve omsensur er 1 - én - uke etter at samtalet med sensor har funnet sted.

Dersom studenten etter å ha mottatt muntlig sensurbegrunnelse ønsker omsensur, må han/hun levere eller sende den rosa kopien av anmodningsskjemaet til sitt studiested.

Ved krav om omsensur må alle berørte studenter skrive under kravet og skjemaet fylles nøye ut med studentenes data.

Studentene bør merke seg at omsensur kan føre til en dårligere karakter enn den opprinnelige. Ny karakter er endelig.

Vitnemål

Det vises til Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen §§ 1 og 5.8.

Automatisk utstedt vitnemål

Kandidater får automatisk utstedt vitnemål ved fullført studium. Det forutsettes at kandidatene tilfredsstiller kravene i ovennevnte reglementer.

Nytt vitnemål

Ved tap av mottatt vitnemål kan studenten få kopi av arkivkopien på studiestedet. Ny original av vitnemålet kan utstedes. Kandidaten må da betale et administrasjonsgebyr på kr 500,-.

3

Master of Management Society

Kjære kommende "Master of Management Graduate"!

Ditt arbeid og strev mot et studiemål står foran en ny innsprut. Et strevsomt semester med en belønning i det fjerne. «Hva skjer så etter at jeg er ferdig som Master-student», vil du kanskje spørre deg selv. Et logisk spørsmål enten jobb og karriere er klarlagt eller ei.

De fleste vil nok ta sin egen stilling, posisjon og arbeidsoppgaver opp til vurdering etter avsluttet eksamen – i lys av de nylig tilegnede kunnskaper og Master-grad. Det sies jo at man er sin egen lykkes-smed, noe som du langt på vei beviser her med din utdannelse. Lykken i denne sammenheng er jo et relativt begrep, i et spenn fra viten om din egen kompetanse og forståelse til ytter faktorers oppfatning av en selv.

Uansett årsak til valget av din utdanning, vil en høy anseelse av studiet være interessant. Som en fra de første kullene som uteksaminereres med tittelen «Master of Management», vil det hvile et visst ansvar for å få tittelen anerkjent, og du er ikke alene om dette.

I den hensikt å fremme «Master of Management» tittelen i norsk næringsliv og statlige organer, samt støtte og utvikle våre medlemmers personlige interesser og yrkesmessige preferanser, har vi dannet «Master of Management Society» eller også kjent som «Master of Management Graduate Association». Vi vil her søke å fremme våre medlemmers interesser innen forskjellige yrker og felt som korresponderer med fagområder fra vår felles Master-utdannelse.

Vi vil arrangere felles arrangementer for å fremme felles interesser, hygge og knytte kontakter basert på kompetanse og karrieresituasjon. Dette innbefatter blant annet foredragsaftener med med interessante og aktuelle personer fra både privat og offentlig virksomhet, samt «nettverksmøbler» i weekender og generell medlemsinformasjon.

På vegne av foreningen ønsker jeg deg lykke til med avslutningen på ditt studium, og ønsker deg velkommen som medlem i interesse-foreningen «Master of Management Society».

Vennlig hilsen

Sven Tharaldsen
Chairman
MM-Society

4 Management Programmer 1996-97

4

Innledning.....	24
Strategi, ledelse og organisasjon	
Elektrisitetsøkonomi og administrasjon for det nordiske kraftmarkedet.....	26
Endringsledelse.....	28
Informasjonsteknologi – innovasjon og ledelse	30
Ledelse – virkemidler og referanserammer	32
Offentlig sektor i omstilling.....	34
Prosjektledelse	35
Samspill og ledelse	37
Strategisk ledelse	38
Strategisk personalledelse	40
Internasjonalisering, markedsføring og logistikk	
Dialogmarkedsføring.....	42
Innkjøp og forsyningsledelse for privat og offentlig sektor	44
International Business Management.....	46
International Marketing Strategy	47
Logistikk.....	48
Markedskommunikasjon	50
Markedsorientert ledelse	51
Serviceleddelse og relasjonsmarkedsføring	53
Økonomi, regnskap og finans	
Investering og finansiering.....	54
Operasjonell revisjon og administrativ kvalitetssikring	55
Regnskap, skatt og selskapsrett	57
Økonomistyring for ledere	59
Avsluttende fellesprogram:	
Ledelse gjennom kvalitet	60
Timeplan	62

Innledning

Master of Management graden (MM) bygger på tidligere avsluttet universitets- og høyskoleutdanning.

Studiet består av valgfrie, enkeltstående fordypningsenheter, Management programmer. Master of Management oppnås ved å gjennomføre og bestå tre fritt valgte Management programmer samt gjennomføre og bestå et avsluttende Fellesprogram *Ledelse gjennom kvalitet* med en gjennomsnittskarakter bedre enn 3,25.

Hvert program vektes med 10 vekttall slik at en fullstendig Master of Management grad er vektet med 40 vekttall. Samtidig fungerer hvert Management program som et selvstendig studieprogram som avsluttes med en egen evaluering og bekreftes ved eget vitnemål.

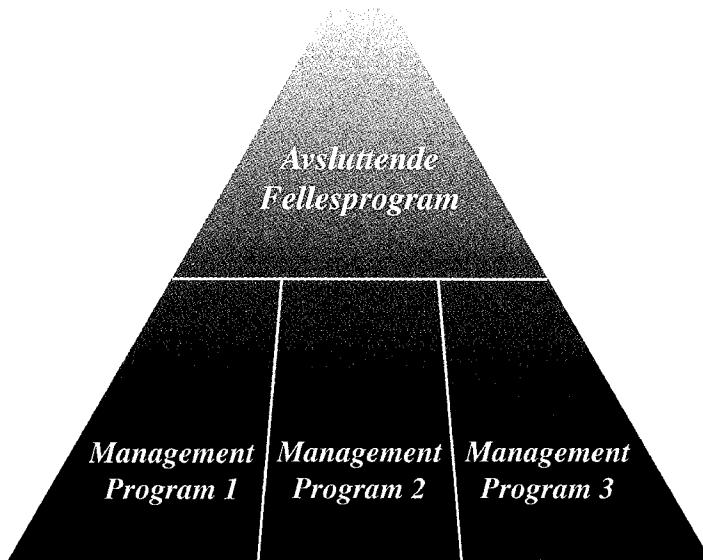
Master of Management graden ble 9. november 1995 offentlig godkjent hos Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet.

4

Det enkelte Management program består av gjennomsnittlig 150 timers undervisning som gjennomføres over ett år som en serie på 5 til 6 studiesamlinger. Programmene er basert på forelesninger, cases og gruppeøvelser. De aller fleste programmene evalueres gjennom en prosjektoppgave som kan skrives alene eller i gruppe på inntil tre personer. I tillegg avlegges en 5 timers skriftlig eksamen.

Søkere som ønsker å gjennomføre hele Master of Management graden må fra tidligere ha en treårig universitets- eller høyskoleutdanning. Søkere med fireårige gradsrettede studier (jfr. Opptaksforskrifter for MM/MP) gis anledning til opptak direkte på Management program 2 i oppbygging til MM graden. Det legges vekt på at søkerne minimum har fire års yrkeserfaring. Gjennomsnittsalder for deltakerne på Management programmene er 36 år, og gjennomsnittlig har studentene ca. 12 års yrkespraksis.

(Se forøvrig Opptaksreglement kap.5)

I studieåret 96/97 tilbys over 20 Management programmer innenfor ulike ledelsesfag. Nye Management programmer utvikles hvert år i tilknytning til Bis vitenskapelige stabs forskningsinteresser og de forespørsler vi får fra våre oppdragsgivere og Partnere.

Porteføljen endres til en viss grad fra år til år.

BI utviklet Master of Management konseptet i 1992. BI er den første utdanningsinstitusjonen som introduserer Master of Management som etterutdanningskonsept og gradsgivende studium i Norge. Intensjonen med studiet er at det skal hvile på en akademisk plattform. Samtidig er det lagt vekt på å utforme studiet og strukturen for gjennomføring slik at det blir så praktisk som mulig og i samsvar med deltakeres og bedriftenes behov.

Master of Management koples til Bis tilbud av bedriftsinterne lederutdanningsprogram. Ansatte som har deltatt i slike bedriftsinterne Management programmer/ lederutdanningsprogrammer kan fortsette i oppbygningen av graden i de åpne Management programmene såfremt man kvalifiserer for opptak

Master for Management er organisatorisk knyttet til BI Senter for lederutdanning som er en integrert del av BI Stiftelsen. Til Master of Management er det knyttet en egen fagdirektør med spesielt ansvar for kvalitetssikring. Formelt kvalitetssikres programmene gjennom godkjenningsprosedyrer ved Undervisningsutvalget for BI Senter for lederutdanning.

Elektrisitetsøkonomi og administrasjon for det nordiske kraftmarkedet

Kurskoder: **MAN 1596 Skriftlig eksamen**
MAN 1496 Prosjektoppgave

Fagansvarlige: Førsteamanuensis Atle Midttun
Professor Lennart Hjalmarsson
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vektall: 10

4

Programmets mål

Undervisningen skal gi deltakerne innsikt i moderne økonomisk og administrativ teori som er relevant for selskaper og myndigheter som arbeider med elektrisitetsforsyning i norden. Teorien vil bli anvendt på styringsutfordringer i det nye deregulerte og konkurransepregede kraftmarkedet. Undervisningen gir også oversikt over markedsutforming og elektrisitetspolitikk hos de viktigste aktuelle og potensielle handelspartnere utenfor Norden.

Moduloversikt

- Modul 1: De nordiske elektrisitetsmarkedene: Struktur og regulering
- Modul 2: Kraftmarkedenes økonomi
- Modul 3: Europeiske kraftmarkeder og elektrisitetspolitikk
- Modul 4: Kraftoverføringssystemets økonomi
- Modul 5: Strategi og organisering i kraftmarkedet
- Modul 6: Markedsorientering av elektrisitetsselskaper

Modul 2 og 4 gjennomføres ved universitetet i Göteborg.

Obligatorisk litteratur

- Berg, M.: *Prinsipper for regulering av tariffstruktur og investeringer i lokale kraftfordelingsnett*. Bergen: SNF 1992 (SNF Arbeidsnotat; 1992:80)
- Berg, M., Hagen, K.P. og Hope, E.: *Elektrisitspriser og energiøkonomisering*. Bergen: SAF 1986 (SAF Rapport 1986:7)
- Bergman, L., Hartman, L., Hjalmarsson, L. och Lundgren, S: *Den nya elmarknaden*. Stockholm: SNS Förlag 1994
- Gilbert, R. J. and Kahn, E. P.: *International Comparisons of Electricity Regulation*. Cambridge University Press 1996, utvalda kapitel.
- Gundersen, E., Jacobsen, O.M.B. og Olsen, P.I.: *Markedsmakt i et deregulert nordisk kraftmarked*. Sandvika: Handelshøyskolen BI. (Forskningsrapport) 1996/2.
- Harmon, F.G. og Jacobs, G.: *Den levende organisation*. København: GyldendalErhverv 1990. (Orginaltittel: The vital difference)
- Hax, A.C. and Majluf, N.S.: *The strategy concept and process: A pragmatic approach*. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall 1996
- Midttun, A.: *European Electricity Systems in Transition: A comparative analysis of electricity policy and regulation in North-Western Europe*. Amsterdam: Elsevier 1996

- Midttun, A. og Svindland, E. (eds.): *Politics, Economics and Dynamics of Regulation*. Fortcoming: Edward Elgar
- Persson, G og Virum, H.: *Logistikk for konkurranseskraft*. 4. utg. Oslo: Ad Notam, 1995, Utvalda kapitel.
- Rud, L.: *Organisering av markeder for elektrisk kraft*. Bergen SAF 1990, (SAF Rapport nr 39/1990).
- Sandmo, A. og Hagen K.P.: *Offentlig politikk og private incitamenter*. Oslo: Tano 1992.
- Tellefsen, Brynjulf (ed.): Market Orientation. Bergen-Sandviken: Fagbokforlaget 1995.

Kompendier

- Berg, S.V. and Tschirhart, J.: *Natural Monopoly Regulation, Principles and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press 1988
- Bergendahl, G. och Hjalmarsson, L.: *Samhällsekonomiska och företagsekonomiska aspekter på val av kalkyrlänta för företag inom energiområdet*. Fe-rapport nr 190. Företagsekonomiska institutionen, Göteborgs universitet 1992
- Bergman, L., Hartman, L., Hjalmarsson, L. och Lundgren, S: *Den nya elmarknaden*. Stockholm: SNS Förlag 1994
- Brown, S.J. and Sibley, D.S.: *The Theory of Public Utility Pricing*. Cambridge: Cambridge University Press 1986
- Helm, D.; British Utility Regulation: *Theory, Practice and Reform*. Oxford Review of Economic Policy, Vol 10(3) 17-39, 1994
- Hjalmarsson, L. och Walfridsson B.: *Principer för investeringsbedömning inom energiområdet*. Stencil, Nationalekonomiska institutionen, Göteborgs universitet 1995.
- Kompendium: Med artikler i reguleringsteori og utvalgte utdrag fra nordiske elreguleringsdokumenter. Kompendium (NIM-rapport av Biong og Lanseng)
- Laffont, J.J.: *The New Economics of Regulation: Ten Years After*, Econometrica. Vol 62(3), 507-537, 1994
- Omställning av energisystemet, slutbeträkande av Energikommissionen, SOU 1995:139, 1995.
- Sharkey W.W.: *The theory of Natural Monopoly*. Cambridge: Cambridge University Press 1996

4

Anbefalt litteratur

Beskrivning av kraftföretag, Slut, Betänkande från utredningen om Kraftföretagens vinster. SOU 1991:8

Nordhaus W.D.: *Kärnkraft och miljö*. Stockholm: SNS Förlag 1995.

Omställning av energisystemet, Underlagsbilagor 1-4 till slutbeträkandet, SOU 1995:140, 1995

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgaver 60 %

Hjelpebidriller til eksamen

Alle hjelpebidriller tillatt til den skriftlige eksamen

Endringsledelse

Kurskoder: **MAN 1694 Prosjektoppgave**
MAN 1794 Skriftlig eksamen

Fagansvarlige: Førsteamanuensis Bjørn W. Hennestad
Førsteamanuensis Øivind Revang

Institutt: Organisasjon og ledelse

Vekttall: 10

Programmets mål

4

Hensikten er å utvikle deltakernes evner som faglige og reflekterte pådriverer i endringsprosesser. Programmet tar derfor opp temaer knyttet til omstilling, utvikling, endringsdrivkraft og endringsbarrierer, læring, etikk, overallighetsproblematikk mv. Disse behandles gjennomgående fra et ledelsesperspektiv. Derfor vil programmet gi deltakerne kunnskap, innsikt, begreper og analyseverktøy som viser veien til reflektert handling. Formålet er hele tiden å forstå for å styre fremveksten av endringer.

Moduloversikt

- Modul 1: Strategisk perspektiv på organisasjon og organisasjonsutforming
- Modul 2: Endringsledelse
- Modul 3: Kundedrevet utvikling (kontinuerlig omstilling)
- Modul 4: Kompetansedrevet utvikling
- Modul 5: Omstillingsprosesser og juridiske rammebetingelser

Obligatorisk litteratur

- Beckhard, R. and Harris, T.: *Organizational Transitions*. 2nd ed., Reading, MA: Addison-Wesley 1987
- Bolman, L. G. and Deal, T. E.: *Nytt perspektiv på organisasjon og ledelse*. Oslo: ad Notam 1991
- Eccles, R. G. and Crane, D. B.(Eds.): "Relationship management" in *Doing Deals - Investment Banks at Work*. Boston: Harvard Business School Press 1988
- Hammer, M. and Champy, J.: *Totalfornyelse*. Oslo: Hjemmet forlag 1994
- Hennestad, B. W.: *The symbolic impact of double bind leadership: Double bind and dynamics of organizational culture*. Sandvika: Handelshøyskolen BI, June 1990. (Reprint: 1990/2)
- Hennestad, B. W. og Verde, P.: "Forandringens kå", i Praktisk økonomi og ledelse nr.1 1991, pp. 41-50
- Hennestad, B. W., Verde, P. and Hauge, T.: "Kundedrevet markedsorientering" i Praktisk økonomi og ledelse nr 3, 1991, pp. 63-75.
- Itami, H. and Roehl, T. W.: *Mobilizing invisible assets*. Cambridge. Mass.:Harvard University Press 1991
- Mintzberg, H.: *Organization design: Fashion or fit*. Harvard Business Review 1981, (pp. 103-116)
- Mintzberg, H.: *The Effective Organization: Forces and Forms*. Sloan Management Review, 32, 2 1991, (pp.54-68)
- Morgan, G.: *Riding the Waves of Change – Developing Managerial Competencies for a Turbulent World*. San Francisco: Jossey – Bass Publishers 1988
- Nordhaug, O. (ed.): *Kompetansestyring*. 2. utg, Oslo: Tano 1993.
- Pasmore, W. A.: *Creating strategic change: Designing the flexible, high performing organization*. N.Y.:John Wiley & Sons inc, 1994

Prahalad, C. K. and Hamel, G.: *The core competence of the corporation*. Harvard Business Review
May-June 1990

Roos, J. and von Krogh, G.: "Figuring out your competence configuration". in European Management Journal, 10, 4, 1992, pp. 422-427.

Artikkelsamling oppgis ved programstart

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpebidriler til eksamen

Lovverk – vil bli spesifisert.

Informasjonsteknologi – innovasjon og ledelse

Kurskoder: **MAN 1796 Prosjektoppgave**
MAN 1896 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Studierektor Bo Hjort Christensen
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vektall: 10

Programmets mål

4

Mange bedrifter erklærer at det stilles stadig økende krav til kundeservice og utvikling av produktløsninger for spesielle markedssegmenter. Tiden fra en mulighet eller et problem oppstår til en løsning må foreligge, blir stadig kortere. Mange beslutninger blir også mer komplekse og krever et bedre informasjonsgrunnlag. Effektiv forretningsutvikling krever derved strategisk og målstyrkt utvikling og bruk av informasjonssystemer. Som brukere av, og hovedansvarlige for bedriftens informasjonssystemer, kan ikke ledere lenger delegeres dette ansvaret til IT-ekspertene. Hovedkonklusjonen er at forretningsbehov styrer teknologibruk.

Dette Management Programmet gir kandidatene en solid faglig innsikt i hvordan organisasjoner bør planlegge, anskaffe, utnytte og forvalte informasjonsressursene på en slik måte:

- at man identifiserer, og setter fokus på de anvendelsesområder der informasjonssystemer vil gi best forretningsmessig effekt
- at informasjonssystemene kan tilrettelegges for, og utnyttes som ledelsesverktøy
- at informasjonssystemene fremmer og ikke hemmer forretningsutviklingen
- at det blir en fruktbar og effektiv samhandling mellom brukermiljø og IT-ekspertisen
- at man opparbeider en teknologiforståelse som gjør en i stand til å evaluere ulike plattform-alternativer på forretningsmessige kriterier

Moduloversikt

Modul 1: Lederens egen bruk av informasjonssystemer

Modul 2: Informasjonsteknologiske plattformer: Prinsipielle skillelinjer vs. organisatoriske behov

Modul 3: Fra forretningsbehov til løsninger

Modul 4: Informasjonsledelse

Modul 5: Strategisk ledelse av informasjonssystemer

Obligatorisk litteratur

Andersen, E. (red.): *Artikkelsamling til modul 3: Fra forretningsbehov til løsninger*. Sandvika, Norge: BI Forlag 1996.

Burkan, W.C.: *Executive Information Systems: From Proposal Through Implementation*. New York: Van Nostrand Reinhold 1991.

Larsen, T.J.: *Artikkelsamling til Modul 1: Lederes bruk av informasjonsteknologi*. Oslo, Norge: BI Forlag 1996.

Laudon, Kenneth C. og Laudon, Jane: *Management Information Systems: Organization and technology*. 4th ed., Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall 1996.

Keen, P. G.: *Shaping the Future: Business Design through Information Technology*. Boston, Mass: Harvard Business School Press 1991.

- Krokan, Arne: *Artikkelsamling til Modul 4, Informasjonsledelse*. Oslo: Institutt for Organisasjon og Ledelse, BI, 1996
- Sannes, R. og Kuvaas, B.: *Artikkelsamling til Modul 5: Strategisk ledelse av IS/IT*. Sandvika: Handelshøyskolen BI, 1997.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpe midler til eksamen

Alle hjelpe midler tillatt.

Ledelse – virkemidler og referanserammer

Kurskoder: **MAN 1996 Prosjektoppgave**
MAN 2096 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Amanuensis Morten Emil Berg
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vektall: 10

Programmet gjennomføres ved BI Stavanger og BI Senter for lederutdanning, Ekeberg, Oslo.

Programmets mål

4

Målet med programmet er at deltakerne skal:

- 1 Tilegne seg innsikt i "state of the art" ved faget ledelse
- 2 Få en bedre forståelse av positive og negative konsekvenser ved ens nåværende tenkemåte og handlemåte
- 3 Kunne gjøre seg praktisk nytte av sentrale verktøy og virkemidler i lederrollen
- 4 Trene og eksperimentere med ulike lederroller og bruk av varierende lederstil
- 5 Få innsikt og trening i å utvikle et team. Kunne ivareta rollen som "coach"
- 6 Kunne gjennomføre endrings- og OU-prosesser

På bakgrunn av programmet skal deltakerne kunne utøve en mer reflektert ledelse og ikke minst bli mer oppmerksom på egen selvledelse og egne attribusjoner. I programmet fokuseres de praktiske hjelpeMidler ledere og medarbeidere kan gjøre nytte av for å bedre samspillet i teamet og mellom teamene. Eksempler på slike hjelpeMidler er konfliktbehandling, tilbakemelding, utvikling av spilleregler, lederen som rolle modell, benchmarking og business process reengineering. Det legges også vekt på å diskutere hvordan en leder og teamet hans/hennes kan videreutvikle bedriftskulturen.

Programmet skal legge et grunnlag for at deltakerne skal bli dyktigere til å nå sine mål og fortsette sin egen læringsprosess, faglig såvel som personlig. Rollene som endringsagent og trener fokuseres.

Moduloversikt

- Modul 1: Ledelse: En referanseramme
Modul 2: Ledelse: Konkurrerende teorier
Modul 3: Lederens «verktøykasse»
Modul 4: Lederen som endringsagent og trener
Modul 5: Team og teamutvikling

Obligatorisk litteratur

- Bass B.M. og Avolio B.J. (ed.): *Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications 1994
Bennis, W. m.fl.: *Beyond Leadership: Balancing Economics, Ethics and Ecology*. Cambridge, Mass.: Blackwell 1994.
Buchanan, D. og Boddy, D.: *The Expertise of the Change Agent: Public Performance and Backstage Activity*. New York: Prentice-Hall c1992 .
Champy, J.: *Reengineering Management: The Mandate for New Leadership*. London: Harper Collins 1995.

Dyer, W.G.: *Teambuilding*. 3rd ed. Addison-Wesley Publishing Company 1995.
Harvey, D.F. og Brown, D.R.: *An Experiential Approach to Organization Development*. 5th ed. Upper Saddle, N.J.: Prentice-Hall c1996
Kouzes, J.M. og Posner, B.Z.: *The Leadership Challenge*. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass 1995.
Sims H.P. og Lorenzi P.: *The New Leadership Paradigm: Social Learning and Cognition in Organizations*: Newbury Park, Calif.: Sage 1992 .
Zenger, J.H. m.fl.: *Leading Teams: Mastering the New Role*. Homewood, Ill.: Business One Irwin 1994.

Anbefalet litteratur

Atkinson, P.E.: *Creating Culture Change: The Key to Successful Total Quality Management*. Kemps-
ton: IFS Publications 1990.
Banner, D.K., Gagné, T. Elaine: *Designing Effective Organizations: Traditional and Transformational Views*. Thousand Oaks, Calif.: Sage 1995.
Bass, B.M.: *Bass and Stogdills Handbook of Leadership*. New York: Free Press 1990.
Berg, M.E.: *Rollen i midten: Lederen som endringsagent*. Bergen: Fagbokforlaget 1995.
Crainer, S. (ed): *The Financial Times: Handbook of Management. The State of the Art*. London:
Pitman Publishing 1995.
DuBrin, A.J.: *Leadership: Research Findings, Practice, and Skills*. Boston, Ma: Houghton Mifflin
Company 1995.
Forsyth, D.R: *Group Dynamics*. Pacific Grove, Calif.: Brooks/Cole, 2nd ed. 1990.
Hackman, J.R. (ed): *Groups that Work*. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass 1990.
Hammer, M. og Champy, J.: *Totalfornyelse. Reengineering the Corporation*. Oslo: Hjemmet Bokforlag
1994.
Hendry, J. m.fl. (ed): *Strategic Thinking: Leadership and the Management of Change*. Chichester:
Wiley and Sons 1993.
Camp, R.C.: *Benchmarking*. Milwaukee, Wis.: ASQC Quality Press 1989.
Katzenbach, J.R. og Smith D.K.: *The Wisdom of Teams*. Boston, Mass.: Harvard Business School
Press 1993.
Koenstenbaum, P.: *Leadership: The Inner Side of Greatness*. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass
1991.
Pfeffer, J.: *Competitive Advantage through People*. Boston, Mass.: Harvard Business School Press
1994.
Vaill, P.B.: *Managing as a Performing Art: New Ideas for a World of Chaotic Change*. Jossey-Bass
1991.
Zander, A.: *Making Groups Effective*. 2nd ed. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass, 1994.

Evalueringssform

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Tillatte hjelpebidrifter på eksamen

Ingen hjelpebidrifter tillatt til den skriftlige eksamen.

Offentlig sektor i omstilling

Kurskoder: **MAN 3096 Prosjektoppgave**
MAN 3196 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Førsteamanuensis Johan From
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vekttall: 10

Programmets mål

4

Offentlig sektor står overfor store utfordringer til omstilling. Utfordringene kommer «innenfra» fra politikere som krever høyere effektivitet, bedre ressursutnyttelse og bedre administrativ og faglig ledelse, gjennom nye organisasjonsformer som gir offentlige etater og ansatte større frihet men også økte krav til resultater og måloppnåelse og fra medarbeidere og profesjoner som forventer å opprettholde den faglige standarden i arbeidet og tjenesteytingen. Utfordringene kommer også «utenfra» fra brukerne av offentlige tjenester som stiller større krav til kvaliteten på tjenesteproduksjonen, fra et samfunn som i stadig større omfang får forståelse for at det finnes alternative og nye måter å organisere tjenesteytingen og drive offentlig sektor på og som et resultat av sterke internasjonale forpliktelser (EØS) og internasjonale reformtrender. Ikke minst kommer dette til uttrykk gjennom et kritisk lys på arbeidsdelingen mellom offentlig og privat sektor og gjennom den påfølgende diskusjon om konkurranseutsetting og privatisering.

Disse utfordringene må ledere og medarbeidere i offentlig sektor håndtere og forstå. Det samme gjelder for de som vil utnytte de nye markedsmulighetene i offentlig sektor. Det er programmets mål å bidra til dette på en faglig, perspektivrik og spennende måte.

Moduloversikt

- Modul 1 Offentlig sektor i omstilling – introduksjon
- Modul 2 Nye modeller for kommunal og statlig organisering
- Modul 3 Studietur til Storbritannia
- Modul 4 Offentlig tjenesteyting i et konkurranseperspektiv
- Modul 5 Internasjonalisering av offentlig sektor – effektivitet i offentlig sektor

Obligatorisk litteratur

- Fevolden T., Hagen, T.P. & Sørensen, R.: *Kommunal organisering*. 3. utg. Oslo: Tano 1994.
- From, J., & Stava, P.: *EØS og lokalforvaltningen: Gjensidig påvirkning?* Oslo: Kommuneforlaget 1995.
- Kjellberg, F., & Reitan, M.: *Studiet av offentlig politikk. En innføring*. Oslo: Tano 1995.
- NOU 1989:5: En bedre organisert stat.
- Walsh, Kieron: *Public Services and Market Mechanisms: Competition, Contracting and the New Public Management*. New York: St. Martins Press 1995.
- To kompendier i form av artikkelsamlinger.

Evaluering

- Evalueringen består av to deler:
- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpebidriller til eksamen

Ingen hjelpebidriller tillatt til den skriftlige eksamen

Prosjektledelse

Kurs: **MAN 1393 Skriftlig eksamen**
MAN 1293 Prosjektoppgave

Fagansvarlige: Professor Erling S. Andersen og professor II Jon Lereim (Ekeberg)
Professor Svein Arne Jessen (Trondheim)

Institutt: Organisasjon og ledelse

Vekttall: 10

Programmet gjennomføres ved BI Trondheim og BI Senter for lederutdanning, Ekeberg, Oslo.

Programmets mål

Management Programmet i Prosjektledelse har som sitt fremste mål å gi fremtidige prosjektledere en komplett innføring i hva det vil si å lede prosjekter slik at disse lykkes i å nå sine mål. Dette vil innebære mer enn det å kunne administrere og styre fysiske og økonomiske ressurser innen pålagte rammer. Naturligvis er også dette en viktig forutsetning for et vellykket prosjektarbeid, men den moderne prosjektleder må i tillegg beherske en rekke ikke-programmerbare forhold. Typisk i så henseende er å ha en grunnleggende innsikt i og sterkt forståelse for den strategiske tilrettelegging som ligger bak prosjektideen, å ha evne og innsikt i å foreta taktiske disponeringer og ha den praktiske modenhet som skal til for å utføre daglig, operativ ledelse av mennesker slik at disse lykkes i et gjensidig forpliktende samarbeid mot en gjennomløpende, felles målforståelse.

4

I praksis betyr dette at når programmet er over, skal deltakerne kunne ha evnen til å definere og initiere oppgaver slik at de oppfyller de kriterier vi i dag anser som de mest sentrale for et vellykket prosjektarbeid, de skal kunne målsette, planlegge og kontraktfeste arbeidsoppgaver slik at de kan styres og ledes etter de beste prosjektadministrative prinsipper, de skal ha fått kunnskap og trening i å gjennomføre og styre prosjektarbeid slik at både fysiske og menneskelige ressurser samspiller på den best mulige måte. De skal videre ha lært hvordan prosjektarbeid kan etterevalueres og bedømmes som en alternativ problemløsningsform til andre og mer tradisjonelle måter å endre og utvikle bestående strukturer på. I denne prosessen vil det også inngå en grundig innføring i ulike prosjektadministrative verktøy og teknikker, inklusiv bruk av datamaskin og annen informasjonsteknologi på en fordelaktig måte.

Det spesielle med dette Management Programmet er også at deltakeren skal følge og evaluere et eget valgt igangværende prosjekt gjennom hele studietiden. Evalueringen avsluttes med en prosjektrapport som sensor bedømmer på lik linje med den skriftlige avslutningseksamen.

Moduloversikt

- Modul 1: Prosjektkonseptet
- Modul 2: Prosjektmålene og den overordnede planleggingen
- Modul 3: Den detaljerte prosjektplanen
- Modul 4: Prosjektgjennomføring og -kontroll
- Modul 5: Organisering av prosjektarbeidet
- Modul 6: Prosjektledelsen

Obligatorisk litteratur

- Andersen, E.S., Grude, K. og Haug, T.: *Målrettet prosjektstyring*. 3. utg, Rud: Bekkestua: NKI-forlaget 1993.
Graham, R.J.: *Project Management as if People Mattered*. Bala Cynwyd, P.: Primavera Press 1989.
Hetland, P.W.: *Praktisk prosjektleidelse*. 2. utg, Bind I. (NIF 1994). Stavanger: Statoil 1994.
Jessen, S.A.: *Konsekvensanalyser i praktisk prosjektarbeid*. Oslo: Tano Forlag 1995.
Jessen, S.A.: *Prosjektadministrative metoder*. 3. utg, Oslo: Universitetsforlaget 1996.
Jessen, S.A.: *The Nature of Project Leadership*. Oslo: Scandinavian University Press 1996.
Nelson, D.L. and Quick, J.C.: *Organizational Behavior*. Minneapolis: West Publishing Co. 1996.

Evaluering

Evalueringen består av to deler

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

4

Hjelpebidriller til eksamen

Kalkulator Texas 503/507

Samspill og ledelse

Kurskoder: **MAN 5592 Prosjektoppgave**
MAN 5692 Individuell hjemmeeksamen, 72 timer

Fagansvarlig: Professor Paul Moxnes
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vektall: 10

Programmet gjennomføres ved BI Bergen og BI Senter for lederutdanning, Ekeberg, Oslo

Programmets mål

Norge har lenge hatt ry på seg som et foregangsland innen organisasjonspsykologi. Management Programmet Samspill og ledelse – anvendt organisasjonspsykologi bygger på norsk og internasjonal forskning og erfaring. Det tar for seg praktiske og teoretiske emner som teamutvikling, egenutvikling, personlighet, ubevisste krefter i organisasjonen, angst og struktur i forandringsarbeidet, faktorer som fremmer og hemmer læring, psykologiske forutsetninger for vekst, håndtering av konflikt, forståelsen av egen og andres rolle, lederrollen og intervensionsstrategier.

4

Det overordnede mål for programmet vil imidlertid være å formidle en helhetlig forståelse av hvilke krefter i det menneskelig samspill som ligger til grunn for trivsel, produktivitet og fornying. Nye ferdigheter og fagkunnskaper vil bli forsøkt integrert med den enkelte deltakers erfaringer.

Hver modul er lagt opp som en sekvens med integrerte forelesninger, øvelser og diskusjoner. Etter programmet vil deltakerne sitte igjen med praktisk-psykologisk kunnskap til bruk i bedrifter og organisasjoner der endringer skjer stadig raskere. Den enkelte vil ha nye ferdigheter i ledelse og samspill. Programmet sikter mot å formidle fagpsykologisk viten gjennom en kontinuerlig prosess hvilket gir store muligheter for personlig utvikling for den som ønsker det.

Moduloversikt

- Modul 1: Erfaringslæring I – samspill og ledelse
- Modul 2: Gruppepsykologiske prosesser
- Modul 3: Organisasjonspsykologiske prosesser
- Modul 4: Erfaringslæring II – personlighet og rolle
- Modul 5: Prosesskonsultasjon

Obligatorisk litteratur

- Bee, H.L.: *The Journey and Adulthood*. 3. utg, Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall 1996.
- Forsyth, D.R.: *Group dynamics*. 2nd. ed, Pasific Grove, CA: Brooks/Cole 1990.
- Morgan, G.: *Organisasjonsbilder: Innføring i organisasjonsteori*. Oslo: Universitetsforlaget 1988.
- Moxnes, P.: *Dyproller: Helter, hekser, horer og andre mytologiske roller i organisasjonen*. Oslo: Paul Moxnes 1993.
- Moxnes, P.: *Hverdagens angst i individ, gruppe og organisasjon*. Oslo: Paul Moxnes 1989.
- Moxnes, P.: *Psykologi og økonomi*. Oslo: Forlaget Paul Moxnes, 1995.
- Schein, E.H.: *Process Consultation. Lessons for managers and consultants*. 2nd ed. Vol. 2.
Reading, Mass.: Addison-Wesley 1988.
- Sharp, D.: *Personlighetstyper: C.G. Jungs typologi*. Oslo: Paul Moxnes 1992.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 72 timers hjemmeeksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Strategisk ledelse

Kurskoder: **MAN 1092 Prosjektoppgave**
MAN 1192 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Professor II Reiar Ness
Institutt: Strategi, historie og språk
Vektall: 10

Programmet gjennomføres ved BI Trondheim og BI Senter for lederutdanning, Ekeberg, Oslo

Programmets mål

4

Strategisk ledelse har som målsetting å utvikle deltakernes evne til å løse strategiske oppgaver. Dette omfatter gjennomføring av strategiske analyser, ledelse og gjennomføring av en strategiprosess i en organisasjon, samt ledelse av en organisasjon i henhold til en valgt strategi. Deltakelse i programmet vil bidra til å kvalifisere for å arbeide med strategispørsmål, som leder, stabsmedarbeiter eller som bedriftsrådgiver.

Programmet forutsetter ikke at deltakerne har utstrakt erfaring med strategiarbeid. Men opplegget krever grunnleggende kunnskap om de bedriftsøkonomiske disipliner, samt legning for å tenke og arbeide analytisk. Det vil være egnet for personer som er i starten av sin lederkarriere, med noen få års arbeidserfaring etter fullførte studier, såvel som for erfarne ledere som ønsker å fornye og utvide sine kunnskaper innen en vital ledelsesdimensjon.

Vellykket strategiarbeide i organisasjoner omfatter fire hovedkomponenter:

- Prosess,
- analyse,
- beslutning og
- gjennomføring

Kurset er modellert etter samme mønster, hvor hver av disse fire komponenter dekkes. Analysekomponenten dekkes i hovedsak i løpet av de tre første modulene, mens emner relatert til beslutning og gjennomføring behandles i de to siste moduler.

Prosessdimensjonen binder de tre andre komponentene sammen, og behandles derfor på flere punkter i løpet av kurset.

Emneoversikt

- Emne 1: Strategiske prosesser
Emne 2: Strategisk analyse
Emne 3: Teknologi og FoU-strategi
Emne 4: Strategiske beslutninger
Emne 5: Strategikk kompetanse og kompetansestrategi
Emne 6: Bedriftskultur
Emne 7: Strategiske allianser

Obligatorisk litteratur

De Wit, Bob & Meier, Ron: *Strategy: Process Content, Context: An International Perspective*. Minneapolis/St. Paul: West Publishing Company 1994.

- Hamel, G. og Prahalad, C.K.: *Competing for the future: A breakthrough strategy for seizing control of your Industry and dominating the markets of tomorrow.* 2nd ed. Boston, Mass.: Harvard Business School Press 1996.
- Hax, A.C. og Majluf, N.S.: *The Strategy Concept and Process – a pragmatic approach.* 2nd ed. Upper Saddle River, N.J.: Prentice-Hall 1990.
- Itami, H. og Roehl, T.W.: *Mobilizing invisible assets.* Cambr., Mass.: Harvard University press 1991.
- Lorange, P. & Roos, J.: *Strategic alliances.* Camb. Mass.: Blackwell 1992.
- Porter, M.E.: *Competitive Strategy.* New York: The Free Press 1982 (Også på norsk).

Anbefalt litteratur

- Lorange, P. & Morton, M.F. S.: *Strategic Control Systems.* St. Paul, Minn.: West 1986.
- Porter, M.: *Competitive advantage.* New York: Free Press 1985.
- Porter, M.: *The competitive advantage of nations.* London: Macmillian 1990.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

4

Hjelpebidler til eksamen

Ingen hjelpebidler tillatt til den skriftlige eksamen

Strategisk personalledelse

Kurskoder: **MAN 4096 Prosjektoppgave**
MAN 4196 Skriftlig eksamen

Fagansvarlige: Professor Geir Kaufmann
 Prosjektleder Kari Berg Østhus
 Institutt: Organisasjon og ledelse
 Vekttall: 10

Programmets mål

4

Selv om personaltemaet har stått sentralt i ledelsesfagene i flere decennier, har faget utviklet seg internasjonalt i løpet av 80-årene til å bli det aller mest sentrale strategiske område for organisasjoner.

En av årsakene er at samfunnets næringsmessige profil har endret seg nesten dramatisk fra hovedsakelig produksjonsvirksomhet til tjenesteyting, service og kunnskapsindustri. Menneskesyn og verdigrunnlag i de enkelte virksomheter er blitt fokusert sterkere – også internasjonalt. Grunnlaget for denne utviklingen ligger i den økende interesse for motivasjon og inspirasjon i arbeidet. Denne interesse har gitt begrepene ledelse og samarbeid et nytt innhold. Som følge av denne økende forståelse, har måten å lede arbeid på blitt klart endret. Det er en uomtvistelig sammenheng mellom virksomhetsplanlegging og generell bedriftsstrategi på den ene siden, og personalplanlegging og utvikling av kompetanse på den andre. Denne sammenhengen gjør det nødvendig for ledere å gjøre en rekke personalstrategiske valg som en del av lederoppgaven. Den siste tids utvikling og utfordringer fra informasjonsteknologi og informasjonssamfunnet påskynder videre våre valg og prioriteringer på kort og lang sikt. Dette programmets mål er å gi deltakerne kompetansemessig grunnlag for å gjøre disse valgene på en gjennomtenkt og heldig måte.

Kompetanse dekker i denne sammenhengen et videre spekter enn bare fagkunnskap. Det er den mellommenneskelige dimensjon ved ledelsesfunksjonen som dette kurset vil kaste lys over. Delta-kerne skal få kunnskaper og holdninger som kan hjelpe dem til å bli sentrale medspillere i utviklingen av en tidsmessig lederstil i norske virksomheter.

Organisasjoner står overfor store ideologiske, kulturelle og produksjonsmessige utfordringer. Det- te gjør det viktig å spre kunnskap og innsikt om den politikk og strategi for personalledelse som i fremtiden vil bli ført.

Moduloversikt

- Modul 1: Strategisk personalledelse og human resource management
- Modul 2: Arbeidspsykologi og personalforvaltning
- Modul 3: Organisasjonskultur og organisasjoner i forandring
- Modul 4: Personalledelse i ulike perspektiv
- Modul 5: Kompetanse – organisasjonens mest kritiske, strategiske ressurs

Obligatorisk litteratur

- Bang, H.: *Organisasjonskultur*. 3. utg. Oslo: Tano 1995.
- Beaumont, P. B.: *Human Resource Management: Key Concepts and Skills*. London: SAGE 1993.
- Berg, M. E.: *Lederutvikling: Situasjon, virkemidler, belønning*. 2. utg. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag 1996.

- Dowling, P.J., Schuler, R.S. & Welch, D.E.: *International Dimensions of Human Resource Management*. 2nd ed, Belmont: Wadsworth 1994.
- Fløistad, G.: *Kunsten å omgås hverandre*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1991
- Kaufmann, A., Kaufmann, G.: *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget 1996.
- Løwendahl, B., Nordhaug, O. m.fl: OL 1994: *Inspirasjonskilde for framtidens næringsliv?* Oslo: Tano 1994
- Nordhaug, O. m. fl.: *Kompetansestyring*. 2. utgave, Oslo: TANO 1993.
- Roos, G., von Krogh, G. og Roos, J.: *Strategi*. 2. utg, Dublin: Green Valley University Press 1994.
- Sims, H. P., & Lorenzi, P.: *The New Leadership Paradigm*. Newbury Park, Calif.: Sage 1992.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpebidler til eksamen

Ingen hjelpebidler tillatt til den skriftlige eksamen.

4

Dialogmarkedsføring

Kurskoder: **MAN 2896 Prosjektoppgave**
MAN 2996 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Amanuensis Gorm Kunøe
Institutt: NMH
Vekttall: 10

Programmets mål

4

En ny verden åpner seg for markedsførerne. Muligheten til å drive individorientert, målbar markeds-kommunikasjon er innen rekkevidde og åpner mulighet for å benytte de sterke sider ved direkte markedsføring i full skala. I symbiose med lojalitetsprogrammer og relasjonsoppbygging vokser dialogmarkedsføring som metoden til å få ny vinkling på kommunikasjon for optimal prospeking, leveranse og for å få et helt annet hold på ettermarkedsaktivitetene.

Dialogmarkedsføring bygger på fundamentet til direkte markedsføring og hviler på en forutsetning om at selger ønsker å bygge verdi for kunden i en feedbackprosess. Det har vist seg at får kunden verdi hver gang man kommuniserer, bygges det opp relasjoner og lojalitet av en hittil ukjent styrke og med avgjørende betydning for konkurransekraft og omsetning.

Individorientert kommunikasjon er nøkkelordet for relasjonsoppbygging i både B-t-B-markedet og på konsumentvaremarkedet, for at selger skal kunne kommunisere og relatere seg til stadig flere kunder på kundens premisser.

Management Programmet i Dialogmarkedsføring skal sette deltakene i stand til å implementere dialogmarkedsføring i egen organisasjon. Det innebærer:

- Å utvikle individorienterte markedsstrategier.
- Å kunne utvikle lojalitetsprogrammer.
- Å kunne gjennomføre dialogmarkedsføring i praksis.
- Å kunne lede og utvikle «den kundestyrte organisasjon».
- Å kunne måle effektiviteten i markedsføring og salg

Moduloversikt

Modul 1 Dialogmarkedsføring: Individualisert markedsommunikasjon og organisasjonsutvikling på kundens premisser
Modul 2: Markedsommunikasjon i dialog
Modul 3: Markedsystemer i kundedrevne organisasjoner
Modul 4: Relasjonsutvikling og dialogmarkedsføring
Modul 5: Utvikling av kundedrevne dialogorganisasjoner

Obligatorisk litteratur

Ford, David (red.): *Understanding Business Markets: Interaction, relationships and networks*.
London: Academic Press 1990
Kunøe, G.: *Artikkelsamling* (red.)
Kunøe, G.: *Metalojalitet – dannelse av et holistisk lojalitetsbegrep*. Rev. utg. Oslo: Scanforum 1993
Kunøe, G.: "The Dialogue Wheel – A four Dimensional Marketing Model for Developing Total Support in B-t-B Direct Marketing". E.S.O.M.A.R. - paper, London Nov. 1994.

Roberts, Mary Lou og Berger, Paul D.: *Direct Marketing Management*. Englewoods Cliff, N.J.: Prentice Hall 1989

Schultz, D.E., Tannenbaum, S.I. og Lauterborn, R.F.: *Integrated Marketing Communications*. Lincolnwood: NTC Business Books 1993.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave - 60 %

Hjelpemidler til eksamen

Ingen

Innkjøp og forsyningsledelse for privat og offentlig sektor

Kurskoder: **MAN 7595 Prosjektoppgave**
MAN 7695 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Professor Göran Persson
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vekttall: 10

Programmet gjennomføres ved BI Stavanger og BI Senter for lederdannning, Ekeberg, Oslo

Programmets mål

4

Programmet skal gi deltakerne større innsikt og forståelse av den økonomiske betydningen for effektivisering av innkjøp. Programmet gir systematisk innsikt i analyse av leverandørmarkeder og kunnskaper om hvordan en bedrift eller etat kan benytte disse markedene for å gjøre virksomheten effektiv og konkurransedyktig. Ved bedre utnyttelse av egne ressurser og effektivisering av innkjøpsfunksjonen vil man oppnå økt konkurransekraft. Hovedmålsettingen er derfor å gi deltakerne et tverrfaglig program som dekker de kunnskaps- og fagområder som innkjøpere i privat og offentlig sektor har behov for. Programmet gir en gjennomgripende forståelse av innkjøpsfunksjonen og dens rolle både strategisk og operativt. Videre vil man få kunnskaper om hvordan man bygger langsigtede relasjoner til sine leverandører – til beste for alle parter.

Moduloversikt

- Modul 1: Innkjøp og forsyningssstrategi
- Modul 2: Industrielle relasjoner og innkjøpsøkonomi
- Modul 3: Strategic Purchasing and Supply Management – "Clean Supply"
- Modul 4: Innkjøpernes «verktøykasse»
- Modul 5: Innkjøpsjus og «grønt» innkjøp

Modul 3 blir gjennomført ved Universitetet i Bath, England.

Obligatorisk litteratur

- Ferrel, O.C. & Fraedrich, John: *Business Ethics*. (2nd ed.) Boston: Houghton Mifflin 1994.
- Gadde, L.E. & Håkansson, H.: *Professionelt inköp*. Lund: Studentlitteratur 1993.
- Lewicki, R. J. & Litterer, J. A.: *Negotiations*. 2nd ed. Homewood: Irwin 1994.
- Offentlige anskaffelser, Veileder til EØS – forskrifter om offentlige anskaffelser. Oslo: Nærings- og Energidepartementet 1994.
- Persson G. & Virum, H.: *Logistikk for konkurransekraft*. 4. utg. Oslo: AdNotam Gyldendal 1995.
- SAM: Lønnsomme kunder. Lønnsomme føretak, Bromberg, 1993.
- Weele, A. J. Van.: *Purchasing Management: Analysis, Planning and Practice*. London: Chapman & Hall 1994.
- Fisher, R. & Ertel, D.: *Getting ready to Negotiate: The Getting to Yes Workbook*. London: Penguin Books 1995.
- Fisher, R. & Ertel, D.: *Getting to Yes*. 2nd ed. London: Business Books 1991.
- Artikler og utdelt materiale.

Anbefalt litteratur

- Alter, C. & Hage, J.: *Organizations Working Together*. Newbury Park, California: Sage Publications 1993.
Eccels, R. G. and Dwight, B. C.: "Relationship management" (Ch. 9) in *Doing Deals*. Boston, Mass.: Harvard Business School Press 1988.
Ford (ed), D.: *Understanding Business Markets: Interaction Relationships and Net-works*. London: Academic Press 1990.
Karløf, B. & Østblom, S.: *Benchmarking, Veiviser til forbedret produktivitet og kvalitet*. Oslo: AdNotam Gyldendal 1993.
Lamming, R.: *Beyond Partnership*. New York: Prentice Hall 1993.
Rognes, J.: *Forhandlinger*. Oslo: Tano 1994.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpeemidler til eksamen

Ingen

International Business Management

Kurskoder: **MAN 6396 Skriftlig eksamen**
MAN 6296 Prosjektoppgave

Fagansvarlige: Professor Lawrence S. Welch
Professor Denice Welch
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vekttall: 10

Goal

4

This program aims to provide a broad foundation in international business and then to build upon this platform by developing awareness of the managerial and strategic issues involved in international business operations. At the end of the program, participants should have an understanding and appreciation of:

1. Patterns, trends and influences in the international business environment.
2. Various theories which seek to explain international business operations and management.
3. The managerial demands of international business, with specific emphasis on cross-cultural management and finance.
4. International strategic management theories, issues and implementation demands.

Module 4 will be offered at Henley Management College in the United Kingdom (Week 11, 1997)

Required textbooks

- Daniels, J. D. and Radebaugh, L.H.: *International Business*. 7th edition. Reading Mass, Addison-Wesley Pub. co. 1995.
Dowling, P.J., Schuler, R. and Welch, D.: *International Dimensions of Human Resource Management*. 2nd ed. Belmont Calif.: Wadsworth 1994.
Joynt, P. and Warner, M.: *Managing Across Cultures: Issues and Perspectives*. London: Routledge, 1996.
Lewicki, R. J. and Litterer, J.A.: *Negotiation*. 2nd ed. Burr Ridge: Irwin 1994.

Additional reading

- Compendium of relevant journal articles
Garland, J. S. and Taylor, M.: *International Dimensions of Business Policy and Strategy*. 2nd ed. Boston, Mass: PWS-Kent 1990
Salacuse, J. W.: *Making Global Deals*. Houghton Mifflin 1991

Evaluation

- Examination: 40%
- Project: 60%

Aids at Examination

All printed and written literature is allowed at the examen, included compulsory litterature and written notes.

International Marketing Strategy

Kurskoder: **MAN 2496 Skriftlig eksamen**
MAN 2396 Prosjektoppgave

Fagansvarlige: Professor Lawrence S. Welch
 Studierektor Runar Framnes
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vekttall: 10

Programmets mål

Målet med dette programmet er å gi personer med ledelsesfunksjoner innen internasjonalt salg og markedsføring en teoretisk og praktisk innsikt i en rekke sentrale markedsstrategiske situasjoner som internasjonalt orienterte bedrifter står overfor. I tillegg vil det bli gitt en grundig innføring i krys-skulturell kommunikasjon og internasjonale forhandlinger.

En rekke aktuelle cases fra norske og internasjonale bedrifter vil bli benyttet. Deltakerne gis anledning til å formulere konkrete problemstillinger tatt fra egen bedrift og å løse disse under faglig veiledning gjennom hele programmet.

Modul 4, fra 2-6. april 1997, vil bli gjennomført ved Universitetet i Groningen i Nederland og i Brussel. Kostnader forbundet med reise og opphold kommer i tillegg til studieavgiften og kan estimeres til ca kr. 6.000,-.

4

Obligatorisk litteratur

Pensumlitteratur for dette programmet legges frem for undervisningsutvalget ved BI Senter for ledertutdanning 16. september 1996.

Evalueringssform

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Logistikk

Kurs: **MAN 6692 Skriftlig eksamen**
MAN 6592 Prosjektoppgave

Fagansvarlig: Studierektor Eirill Bø
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vekttall: 10

Programmets mål

4

Målet med programmet er å gi en dyp forståelse av det logistiske fagområdet og fagets anvendelser i næringsliv og offentlig virksomhet. Videre skal en beherske såvel de strategiske som de taktiske og operative sider av faget. En kan gi løsninger på hvordan en bedrift kan forbedre sin totale ressursutnyttelse og øke sin konkurransekraft og kostnadseffektivitet.

Programoversikt

Programmet er fordelt over 5 moduler. Dagene er inndelt i sesjoner som hver består av fire timer. De forskjellige teamene som tas opp går over en til to sesjoner. For hvert tema er det beskrevet både målsetting og hvilke spørsmål som skal blyses. Under hvert er det også henvis til bokreferanser og artikler. Alle bøkerne og en samling av de siste artiklene er pensum. Artikkelsamling blir utdelt ved kurs-start.

Programoversikt

Sesjon	Emne
1-2	Introduksjon
3-4	Benchmarking
5	Ledende logistikkbedrifter
6	Logistikkstrategi
7-8	Samferdsel/Samfunnslogistikk
9-10	MA-diagnose
11-12	Prosjektarbeid
13-14	Kvalitetsledelse
15-16	Material- og lagerstyring
17-18	Logistikkens prinsipper Noralcase
19-20	WWD
21	Kjøp av transport-tjenester
22	Logistikkservice
23	Analyse og utvikling av distribusjonssystemer
24	Tredjepartslogistikk
25	Tilvirkning og logistikk
26	Produksjonsstyring
27	Organisering av logistikkaktiviteter
28	Logistikk i servicebedrifter
29	Prosjektarbeid
30	Logistikk i Europa
31	Innkjøpsprosessen

- 32 Logistikk og miljø
- 33-34 Leverandørsamarbeid
- 35-36 Tidskonkurranse/BPR
- 37-38 Oppsummering/avslutning

Obligatorisk litteratur

Christopher, M.: *Logistics and Supply Chain Management, Strategies for reducing costs and improving services.* London: Pitman 1992

Gadde, L.E. och Håkansson, H.: *Professionellt inköp.* Lund: Studentlitteratur 1993

Persson, G. og Virum, H.: *Logistikk for konkurranssekraft.* 4. utg.. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1995.

Stock, J.R., Lambert, D.M.: *Strategic Logistics Management.* 3rd ed. Homewood, IL.: Irwin 1993.

Eikeri, Oddvar: *Just-in-time.* Bekkestua: NKI-forlaget 1989.

Artikkelsamling

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpemidler til eksamen

Kalkulator Texas 503/507

Markedskommunikasjon

Kurskoder: **MAN 3596 Prosjektoppgave**
MAN 3696 Skriftlig eksamen

Fagansvarlige: Professor Otto Ottesen
Amanuensis Trond Blindheim
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vekttall: 10

Programmets mål

4

Management Programmet Markedskommunikasjon har som mål å gi deltakerne innsikt i prinsipper og metoder for informasjon og påvirkning gjennom reklame og andre kommunikasjonstiltak – herunder samfunninformasjon. Programmet gir en grundig innføring i viktige hjelpefag som psykologi og sosiologi, men det er lagt størst vekt på den praktiske utførelse av oppgavene – med andre ord, hvordan man planlegger, gjennomfører og styrer kampanjene og kontrollerer resultatene. Det blir gitt en rekke praktiske eksempler.

Fagområdet er i rivende utvikling. I år 2000 vil vår «kommunikasjonsverden» være svært forskjellig fra dagens, med sterke internasjonale strømninger og bruk av avansert informasjonsteknologi. Dette tar vi høyde for i programmet!

Temaoversikt

- Tema 1 Markedsføring og markedskommunikasjon i praksis
- Tema 2 Kommunikasjonsforskning og kommunikasjonsteorier
- Tema 3 Kommunikasjonsmidler og kommunikasjonsbeslutninger
- Tema 4 Utforming av reklamebudskap
- Tema 5 Reklamemedier og medievalg
- Tema 6 Kommunikasjonsbransjen mot år 2000

Obligatorisk litteratur

Pensumlitteratur for dette programmet legges frem for undervisningsutvalget ved BI Senter for ledersutdanning 16. september 1996.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpemidler til eksamen

Lov om kontroll med markedsføring.

Markedsorientert ledelse

Kurskoder:	MAN 2092	Prosjektoppgave 1
	MAN 2192	Prosjektoppgave 2
	MAN 2292.01	Case
	MAN 2292.02	Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Studierektor Runar Framnes

Institutt: Markedsføring og logistikk

Vekttall: 10

Programmets mål

Management Programmet Markedsorientert ledelse har som mål å gi deltakerne forståelsen av hvorfor markedsorientert ledelsesfilosofi bør påvirke alle bedriftens funksjoner, samt gi grundig øvelse i markedsstrategisk tenking. Programmet vil gi høy faglig innsikt i markedsanalytiske disipliner og grunnlag for utvikling av markedsstrategier på ulike typer markeder nasjonalt og internasjonalt. Det er like aktuelt for medarbeidere i offentlig som i privat sektor.

4

Delkurs/Emneoversikt

- Delkurs/Emne 1: Forbrukeratferd
- Delkurs/Emne 2: Markedsanalyser
- Delkurs/Emne 3: Markedskommunikasjon
- Delkurs/Emne 4: Industriell markedsføring
- Delkurs/Emne 5: Internasjonal markedsføring og ledelse
- Delkurs/Emne 6: Markedsstrategi
- Delkurs/Emne 7: Markedsrett
- Delkurs/Emne 8: Caseseminar i markedsføring

Obligatorisk litteraturliste

- Framnes, R. og Solberg, C.A.: *Artikkelsamling i Internasjonal markedsføring og ledelse*. Sandvika: BI Forlag 1994.
- Helgesen, Th.: *Markedskommunikasjon – prinsipper for effektiv informasjon og påvirkning*. 3. utg. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag 1995.
- Kotler, P.: *Marketing Management*. 8th ed., Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall 1994 (alternativt norsk utgave ved Sven Erik Blom)
- Løchen, T.C.: *Markedsføringsloven med kommentarer*. 5. utg. Oslo: Tano 1992.
- Selnes, F.: *Markedsundersøkelser*. 3. utg., Oslo: Tano 1993.
- Solberg, C.A.: *Eksportmarkedsføring*. 3. utg., Oslo: Tano 1986.
- Thjømøe, H.M.: *Forbrukeratferd*. 5. utg. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag 1996.
- Walles, R.: *Markedsføringens resultatansvar*. Oslo: Tanum-Norli 1981.
- Webster, F.E. jr.: *Industrial Marketing Strategy*. 3rd ed. New York: Wiley 1991.
- Lovsamling.

Forhåndslitteratur

(for deltagere med manglende forkunnskaper)

- Blom, S.E., Framnes, R. og Thjømøe, H.M.: *Markedsføringsledelse*. 4. utg., Oslo: Tano 1994.
- Wenstøp, F.: *Statistikk og dataanalyse*. 3. utg. Oslo: Tano 1991 (kap. 1-5).

Evaluering

Prosjektoppgave I og II.

Case.

Skriftlig eksamen.

Hjelpe midler til eksamen

Lovsamling uten kommentarer.

4

Serviceledelse og relasjonsmarkedsføring

Kurskode: **MAN 6796 Prosjektoppgave**
MAN 6896 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Studierektor Arne Stokke Johnsen
Institutt: Markedsføring og logistikk
Vektall: 10

Programmets mål

Omfangen av offentlige og private tjenester samt en stagnerende økonomi har endret synet på markedsføring. Kundeorientering, servicekvalitet, relasjonsbygging og kundetilfredshet er blitt stadig viktigere begreper for at tjenesteytende virksomheter skal lykkes i vår tids markedsøkonomi. Servicenæringer, -bransjer og -bedrifter må kontinuerlig utvikle og omstille seg i en stadig hardere og mer internasjonal konkurranse. Det fokuseres mer og mer på å bygge relasjoner for derigjennom å sikre gjenkjøp og lojale kunder. Dette stiller krav til solide kunnskaper i organisasjonen på områder som strategi, ledelse, bedriftskultur, markeder, kjøpsatferd og markedsføring.

Programmet har som mål å gi deltakerne kunnskaper og ferdigheter om effektiv ledelse og kundeorientert markedsføring av tjenesteytende virksomheter. Spesielle delkurs tar for seg strategisk ledelse, organisasjonsutvikling, kundepsykologi, tjeneste- og relasjons-markedsføring samt organisasjonsutvikling

4

Delkurs/Moduloversikt

Delkurs 1	Strategi serviceforetak
Delkurs 2	Kjøpsatferd
Delkurs 3	Relasjons- og tjenestemarkedsføring
Delkurs 4	Ledelse og organiasjon i serviceorienterte virksomheter

Obligatorisk litteratur

Pensumlitteratur for dette programmet legges frem for undervisningsutvalget ved BI Senter for ledertildanning 16. september 1996.

Evaluering

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpebidriller til eksamen

Ingen.

Investering og finansiering

Kurskoder: **MAN 1592 Prosjektoppgave**
MAN 1692 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Førsteamanuensis Dag Michalsen
Institutt: Økonomi
Vektall: 10

Programmets mål

4

Management Programmet Investering og finansiering har som mål å gi deltakerne en grunnleggende forståelse av hvilken innflytelse riktige investerings- og finansieringsbeslutninger har på selskapets verdi. I denne sammenhengen legges det stor vekt på hvordan usikkerhet påvirker beslutningsreglene. Derved får deltakerne den nødvendige bakgrunn for å kunne ta rasjonelle beslutninger når det uventede inntreffer.

Etter gjennomført program vil deltakerne være meget godt rustet til å påvirke og foreta investerings- og finansieringsbeslutninger som vil være til beste for virksomheten. Sentrale spørsmål som hvordan beslutningene påvirker virksomhetens verdi og hvordan usikkerhet påvirker beslutningsreglene, slik at man har den nødvendige bakgrunn for å kunne ta rasjonelle beslutninger når det uventede inntreffer, vil bli gjennomgått. Målet er at deltakere som gjennomfører kurset, skal bli viktige ressurspersoner og ledere i sine respektive virksomheter.

Moduloversikt

- Modul 1: Investingsbeslutninger
- Modul 2: Finansieringsbeslutninger
- Modul 3: Finansielle investeringer
- Modul 4: Prosjektnalyse med cases
- Modul 5: Internasjonal finans
- Modul 6: Finansiell risikostyring

Obligatorisk litteratur

- Haugen, R.A.: *Modern investment theory*. 4th ed, Upper Saddle River, N.J.: Prentice-Hall 1996.
- Madura, J.: *International Financial Management*. 4th ed. Minneapolis/St. Paul: West Publishing Co. 1995.
- Ross, S.A., Westerfield, R.W. og Jaffe, J.: *Corporate Finance*. 4th ed., Chicago: Irwin 1996.
- Smithson, C.W., Smith Jr., C.W. og Wilford, D.S.: *Managing Financial Risk*. New York, N.Y.: Irwin 1995.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpebidler til eksamen

Kalkulator og rentetabell.

Operasjonell revisjon og administrativ kvalitetssikring

Kurskoder: **MAN 8092 Prosjektoppgave**
MAN 8192 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Professor Flemming Ruud
Institutt: Økonomi
Vekttall: 10

Programmets mål

Den operasjonelle revisjonens primære oppgave er på vegne av foretakets styre og ledelse å se etter hvorvidt foretaket er under betryggende styring og kontroll, og at foretakets formål og målsettinger blir oppfylt. Gjennom det arbeidet som utføres vil den operasjonelle revisjonen kunne assistere ledelsen på alle nivåer med råd, veiledning, etc. Funksjonen er knyttet til ledelsens ansvar og behov for å kontrollere foretakets virksomhet og effektivitet, og er bl.a. ett av midlene for å ivareta kontrollansvaret i henhold til lovgivningen.

4

Management Programmet Operasjonell revisjon og administrativ kvalitetssikring har som hovedmål å gi studentene en grundig innføring i samspillet mellom bedriftens formål og målsettinger og virkemidlene i den interne kontrollen, samt den operasjonelle revisjonens funksjon og arbeidsmetodikk. Det gis en systematisk veileding i teoriene og prinsippene for utvikling av internkontroll/kvalitetssikring og oppbygging og gjennomføring av en operasjonell revisjonsfunksjon.

Studentene vil få en omfattende innsikt i revisjonsteoretiske og praktiske revisjonsspørsmål. Programmet er et yrkesorientert studium og er i tråd med "state of the art" innen profesjonen nasjonalt og internasjonalt. Det tas sikte på å gi studentene den nødvendige teoretiske utdanning, som forutsettes for å utføre oppgaver som tilligger en operasjonell revisjon eller personell som arbeider med utvikling av kvalitetssikring i virksomheten.

Moduloversikt

- Modul 1: Kvalitetssikring tilpasset virksomheten
- Modul 2: Kvalitetssikring og IT
- Modul 3: Kartlegging og evaluering av kvalitetssikring
- Modul 4: Kartlegging og evaluering av kvalitetssikring
- Modul 5: Ulike revisjonsformer

Obligatorisk litteratur

- IIA Professional Standards
- Internal Control – Integrated Framework, Jersey City, N.J.: Committee of Sponsoring org. of the Tre-adway Com.
- Løken, Knut: *Kontroll*. 4. utgave, Oslo: Bedriftsøkonomens Forlag 1993
- Ratliff, R. L.: *Internal Auditing: Principles and Techniques*. Almonte Springs, fla: Institute of Internal Auditors 1988
- The Institute of Internal Auditors: *Standarder for intern revisjon*. Almonte Springs, Florida 1988.
- Kompendium og utlevert materiell til samlingene.

Evaluering

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpeemidler til eksamen

Ingen

4

Regnskap, skatt og selskapsrett

Kurskoder: **MAN 4793 Prosjektoppgave**
MAN 4893 Skriftlig eksamen

Fagansvarlige: Studierektor Hans Robert Schwencke
Professor dr. juris Ole Gjems-Onstad
Institutt: Økonomi
Vekttall: 10

Programmets mål

Etter å ha gjennomført programmet vil deltakerne sitte inne med spisskompetanse og fordypning innenfor finansregnskapsprinsipper og skatt for næringsdrivende. Deltakerne vil dessuten ha solid innsikt i de viktigste elementene i norsk selskapsrett, og fullstendig, ajourført kunnskap om skatessystemet, herunder gjennomføringen i finansregnskapet. Videre vil deltakerne kjenne til hovedtrekkene i internasjonale skatte- og regnskapsregler, herunder EU-regler, samt forslaget til ny regnskapslov (NOU 1995:30).

4

Moduloversikt

Delkurs/Emne 1 Regnskap
Delkurs/Emne 2 Skatteplanlegging
Delkurs/Emne 3 Selskapsrett og selskapsplanlegging

Obligatorisk litteratur

Bettmo, et al.: *Konsernregnskap*. 4. Rev. utg. Oslo: Ad. Notam Gyldendal Forlag 1996.
Bettmo, et al.: *Oppgavesamling i konsernregnskap*. Oslo: Ad. Notam Gyldendal Forlag 1995.
Gjems-Onstad, O.: *Forretningsjus – spørsmål og svar*. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994.
Gjems-Onstad, O.: *Norsk bedriftsskatterett*. Oslo: Ad. Notam Gyldendal 1996.
Gjems-Onstad, O.: *Skattelovsamlingen 1995/1996*. Oslo: Ad. Notam Gyldendal 1996.
Gjems-Onstad, O.: *Valg av selskapsform*. 3. utg. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1996/97.
Gjems-Onstad, O. og Hock-Nielsen, E.: *Skatteretten – Spørsmål og svar*. Oslo: Ad. Notam Gyldendal 3. utg. 1995.
Gravdahl, A. B. et al.: *Årsoppgjøret i teori og praksis – Oppgavesamling med løsningsforslag*. Rasta: Økad Forlag 1995.
Huneide, J.E. et al.: *Årsoppgjøret i teori og praksis*. Rasta: Økad Forlag 1996.
NOU 1995:30.
Schwencke, H.R.: *Norske og internasjonale regnskapsstandarer*. Artikler og uttalelser. Sandvika: BI 1996.
Materiale utdelt på forelesningene er også pensum.

Anbefalt litteratur:

Nobes/Parker: *Comparative International Accounting*. London: Prentice Hall 1995.

Evaluatingsform

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Det avholdes en prøveeksamen midtveis i kurset.

Hjelpebidler til eksamen

Alle.

4

Økonomistyring for ledere

Kurskoder: **MAN 8496 Prosjektoppgave**
MAN 8596 Skriftlig eksamen

Fagansvarlige: Førsteamanuensis Pål Berthling-Hansen
Amanuensis Espen Skaldehaug
Institutt: Økonomi
Vekttall: 10

Programmets mål

Det overordnede mål for programmet er å gi deltakerne innsikt i en virksomhets ulike økonomiske problemstillinger. Deltakerne vil få både en teoretisk og en praktisk innføring i bruk av moderne økonomistyringsinstrumenter. Forståelse av metoder for effektiv rapportering, optimalisering av bedriftsøkonomiske beslutninger og kostnadsestimering vil være sentrale emner i kurset. Hver modul er lagt opp som en sekvens med integrerte forelesninger, øvelser og diskusjoner. Etter å ha gjennomført programmet vil deltakerne sitte igjen med kunnskap om bedriftsøkonomiske problemstillinger som lett lar seg anvende i praksis.

4

Moduloversikt

Modul 1: Grunnleggende prinsipper i økonomi/økonomistyring
Modul 2: Målstyring og aktivitetsbasert kostnadsforståelse
Modul 3: Investeringsanalyse
Modul 4: Økonomiske beslutningsmetoder og likviditetshåndtering
Modul 5: Regnskapsanalyse og bedriftsspill
Modul 6: Prestasjonsvurdering og simuleringsspill

Obligatorisk litteratur:

Boye, Bjørnenak: *Budsjettering*. Bedriftsøkonomenes Forlag, 1. utg. 1996.
Cooper, Kaplan, Maisel, Morrissey: Irwin Professional Publishing
Eklund, Knutsen: *Regnskapsanalyse: Aktiv bruk av regnskapet*. 4. utg. Universitetsforlaget 1994.
Horngren, C. T., Foster, G., Datar, S.: *Driftsregnskap*. London: Prentice Hall/Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994 (norsk utgave).
Levy, Sarnat: *Capital Investment and Financial Decisions*. 5th ed. New York: Prentice Hall 1994.
Pål Berthling-Hansen: Kompendie. 1996.
SAM: Lønsomme kunder, lønsomme foretag. Brombergs
Scherr, F. C.: *Modern Working Capital Management*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall 1989.
Artikler.

Evalueringform

Evalueringen består av to deler:

- 5 timers skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgave 60 %

Hjelpemidler til eksamen

Alle.

Avsluttende fellesprogram

LEDELSE GJENNOM KVALITET

Kurskoder: **MAN 9096 Prosjektoppgaver**
MAN 9196 Skriftlig eksamen

Fagansvarlig: Førsteamanunensis Johan From
Institutt: Organisasjon og ledelse
Vekttall: 10

Programmets mål

4

Fellesprogrammet har som formål å gi en felles avsluttende faglig del som bygger videre på Master of Management studiets største styrke, en omfattende individuell fordypning. Programmet skal gi deltakerne et grunnlag for å kunne benytte de kunnskaper og ferdigheter som er bygget opp gjennom de enkelte Management Programmene i arbeid med organisatoriske kvalitetsforbedringer. For å kunne bygge videre på de ulike faglige plattformer som deltakerne har, både m.h.t. bakgrunn ved rekruttering og gjennom selvvalgt fordypning, er det viktig at Fellesprogrammet har en utforming basert på et integrerende tema, som ikke allerede er dekket i deltakernes respektive fordypningsområder. Som integrert tema er valgt Ledelse gjennom kvalitet. I tillegg til å være et integrert tema skal Ledelse gjennom kvalitet også gi deltakerne et selvstendig nytt faglig grunnlag for å utvikle kvalitet i organisasjoner. Prosjektoppgaven som er bruk av den europeiske (og norske) kvalitetspris på en organisasjon, er derfor lagt opp med dette som siktemål. Programmet er tilpasset deltakere fra såvel offentlig som privat sektor.

Moduloversikt

- Modul 1: Introduksjon til programmet og til temaet kvalitet
- Modul 2: Kvalitet i produksjon
- Modul 3: Verdifokusering
- Modul 4: Systemdynamikk
- Modul 5: Kvalitet i produkt og tjenesteutvikling
- Modul 6: Ledelse gjennom kvalitet

Obligatorisk litteratur

- Dahlgaard, J.J. et. al.: *Total kvalitet og ledelse*. Århus: Centrum 1994.
- Gottschalk, P. og Wenstøp, F.: *Kvantitativ beslutningsanalyse for ledere og planleggere* (b. 1).
3. utg., Oslo: Universitetsforlaget 1988.
- Hirschman, A.O.: *Exit, Voice and Loyalty: Responses to decline in firms, organizations, and states*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1975.
- Karløf, B. & Østblom, S.: *Benchmarking: Veiviser til forbedret produktivitet og kvalitet*. Oslo: Ad Notam 1993.
- Keeney, R.L.: *Value-Focused Thinking: A Path to Creative Decision Making*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1992.
- Nørgaard Madsen, O. et al.: *Fornyelse ved måling i offentlig virksomhet*. København: Centrum 1995.
- Nørgaard Madsen, O.: *Kvalitet som mål i offentlig virksomhet*. København: Centrum 1993.
- Oakland, J.S.: *Total Quality Management*. Oxford: Butterworth-Heinemann 1995.

Til fagoppgaven:

Internevaluering: Den norske kvalitetsprisen, Norsk forening for kvalitet.

I tillegg til dette må det påregnes endel artikler.

Evaluering

Evalueringen består av to deler

- 5 timer skriftlig eksamen 40 %
- Prosjektoppgaver 60 %

Hjelpebidrader til eksamen

Ingen.

4

BI tar forbehold om endringer i ovennevnte opplysninger.

Timeplan

Management Programmer 1996-97

Program	Sted	Modul	Dato	Tid		
Elektrisitetsøkonomi og administrasjon	Ekeberg	Modul 1	23.10-26.10 1996	Onsdager	1200-1700	
		Modul 2	04.12-07.12 1996	Torsdager	0900-1630	
		Modul 3	15.01-18.01 1997	Fredager	0900-1630	
		Modul 4	26.02-01.03 1997	Lørdager	0900-1300	
		Modul 5	09.04-12.04 1997			
		Modul 6	21.05-24.05 1997			
		<i>Modul 2 og 4 vil bli gjennomført ved Handelshøgskolan i Göteborg</i>				
4	Endringsledelse	Ekeberg	Modul 1	18.09-20.09 1996	Onsdager	0900-1800
		Modul 2	30.10-01.11 1996	Torsdager	0900-1800	
		Modul 3	11.12-13.12 1996	Fredager	0900-1800	
		Modul 4	29.01-31.01 1997			
		Modul 5	19.03-21.03 1997			
Informasjonsteknologi; innovasjon og ledelse	Ekeberg	Modul 1	25.09-28.09 1996	Onsdager	1030-1715	
		Modul 2	13.11-16.11 1996	Torsdager	0900-1715	
		Modul 3	15.01-18.01 1997	Fredager	0900-1715	
		Modul 4	05.03-08.03 1997	Lørdager	0900-1715	
		Modul 5	23.04-26.04 1997			
Ledelse	Ekeberg	Modul 1	09.10-12.10 1996	Onsdager	1000-1800	
		Modul 2	27.11-30.11 1996	Torsdager	0900-1800	
		Modul 3	08.01-11.01 1997	Fredager	0900-1800	
		Modul 4	05.03-08.03 1997	Lørdager	0900-1500	
		Modul 5	16.04-19.04 1997			
	Stavanger	Modul 1	23.10-26.10 1996	Onsdager	1000-1800	
		Modul 2	04.12-07.12 1996	Torsdager	0900-1800	
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Fredager	0900-1800	
		Modul 4	26.02-01.03 1997	Lørdager	0900-1500	
		Modul 5	23.04-26.04 1997			
Offentlig sektor i omstilling	Ekeberg	Modul 1	09.10-12.10 1996	Onsdager	1000-1800	
		Modul 2	20.11-23.11 1996	Torsdager	0900-1700	
		Modul 3	12.02-15.02 1997	Fredager	0900-1700	
		Modul 4	12.03-15.03 1997	Lørdager	0900-1500	
		Modul 5	22.05-24.05 1997			
Prosjektledelse, Gruppe I	Ekeberg	Modul 1	19.09-21.09 1996	Torsdager	0900-1800	
		Modul 2	24.10-26.10 1996	Fredager	0900-1800	
		Modul 3	05.12-07.12 1996	Lørdager	0900-1500	
		Modul 4	23.01-25.01 1997			
		Modul 5	27.02-01.03 1997			
		Modul 6	10.04-12.04 1997			

Program	Sted	Modul	Dato	Tid	
Prosjektledelse, Gruppe II	Ekeberg	Modul 1	24.10-26.10 1996	Torsdager	0900-1800
		Modul 2	05.12-07.12 1996	Fredager	0900-1800
		Modul 3	23.01-25.01 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 4	27.02-01.03 1997		
		Modul 5	10.04-12.04 1997		
		Modul 6	22.05-24.05 1997		
Prosjektledelse	Trondheim	Modul 1	05.09-07.09 1996	Torsdager	0900-1800
		Modul 2	03.10-05.10 1996	Fredager	0900-1800
		Modul 3	28.11-30.11 1996	Lørdager	0900-1500
		Modul 4	23.01-25.01 1997		
		Modul 5	13.03-15.03 1997		
		Modul 6	17.04-19.04 1997		
Samspill og ledelse – anvendt organisasjonspsyk.	Ekeberg	Modul 1	09.09-13.09 1996	Mandager	0900-1630
		Modul 2	09.10-11.10 1996	Tirsdager	0900-1630
		Modul 3	04.12-06.12 1996	Onsdager	0900-1630
		Modul 4	27.01-31.01 1997	Torsdager	0900-1630
		Modul 5	12.03-14.03 1997	Fredager	0900-1630
	Bergen	Modul 1	02.09-06.09 1996	Mandager	0900-1630
		Modul 2	02.10-04.10 1996	Tirsdager	0900-1630
		Modul 3	20.11-22.11 1996	Onsdager	0900-1630
		Modul 4	13.01-17.01 1997	Torsdager	0900-1630
		Modul 5	05.03-07.03 1997	Fredager	0900-1630
Strategisk ledelse	Ekeberg	Modul 1	11.09-14.09 1996	Onsdager	1300-1800
		Modul 2	16.10-19.10 1996	Torsdager	0900-1800
		Modul 3	11.12-14.12 1996	Fredager	0900-1800
		Modul 4	22.01-25.01 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	12.03-15.03 1997		
	Trondheim	Modul 1	18.09-21.09 1996	Onsdager	1300-1800
		Modul 2	23.10-26.10 1996	Torsdager	0900-1800
		Modul 3	04.12-07.12 1996	Fredager	0900-1800
		Modul 4	29.01-01.02 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	19.03-22.03 1997		
Strategisk personalledelse	Ekeberg	Modul 1	02.10-05.10 1996	Onsdager	1200-1800
		Modul 2	13.11-16.11 1996	Torsdager	0900-1800
		Modul 3	08.01-11.01 1997	Fredager	0900-1800
		Modul 4	12.02-15.02 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	16.04-19.04 1997		
Dialogmarkedsføring	Ekeberg	Modul 1	16.10-19.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	04.12-07.12 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	29.01-01.02 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	12.03-15.03 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	23.04-26.04 1997		

4

Timeplan

Program	Sted	Modul	Dato	Tid	
Innkjøp og forsyningssledelse i privat og offentlig sektor	Ekeberg	Modul 1	10.10-12.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	27.11-30.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	12.03-15.03 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	23.04-26.04 1997		
	Stavanger	Modul 1	03.10-05.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	20.11-23.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	05.03-08.03 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	16.04-19.04 1997		
<i>Modul 3 vil bli gjennomført ved Universitetet i Bath.</i>					
4 International Business Management	Ekeberg	Modul 1	09.10-12.10 1996	Wednesday	1000-1800
		Modul 2	04.12-07.12 1996	Thursay	0900-1700
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Friday	0900-1700
		Modul 4	10.03-13.03 1997	Saturday	0900-1500
		Modul 5	23.04-26.04 1997		
International Marketing Strategy	Ekeberg	Modul 1	23.10-26.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	04.12-07.12 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	15.01-18.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	19.02-22.02 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	02.04-05.04 1997		
Logistikk	Ekeberg	Modul 1	18.09-21.09 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	06.11-09.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	08.01-11.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	19.02-22.02 1997	Lørdager	0900-1600
		Modul 5	09.04-12.04 1997		
Markedskommunikasjon	Ekeberg	Modul 1	02.10-05.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	20.11-23.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	15.01-18.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	19.02-22.02 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	09.04-12.04 1997		
Markedsorientert ledelse	Ekeberg	Modul 1	16.10-19.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	27.11-30.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	05.03-08.03 1997	Lørdager	0900-1400
		Modul 5	23.04-26.04 1997		
Serviceledelse og relasjonsmarkedsføring	Ekeberg	Modul 1	09.10-12.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	20.11-23.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	22.01-25.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	05.03-08.03 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	16.04-19.04 1997		
Investering og finansiering	Ekeberg	Modul 1	19.09-21.09 1996	Torsdager	1000-1800
		Modul 2	24.10-26.10 1996	Fredager	0900-1800
		Modul 3	28.11-30.11 1996	Lørdager	0900-1500
		Modul 4	16.01-18.01 1997		
		Modul 5	27.02-01.03 1997		
		Modul 6	03.04-05.04 1997		

Timeplan

Program	Sted	Modul	Dato	Tid	
Operasjonell revisjon og administrativ kvalitetssikring	Ekeberg	Modul 1	11.09-14.09 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	16.10-19.10 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	11.12-14.12 1996	Fredager	0900-1700
		Modul 4	19.02-22.02 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	02.04-05.04 1997		
Regnskap, skatt og selskapsrett	Ekeberg	Modul 1	02.10-05.10 1996	Onsdager	1000-1800
		Modul 2	20.11-23.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	08.01-11.01 1997	Fredager	0900-1700
		Modul 4	02.04-05.04 1997	Lørdager	0900-1500
		Modul 5	21.05-24.05 1997		
Økonomistyring for ledere	Ekeberg	Modul 1	25.09-28.09 1996	Onsdager	1100-1700
		Modul 2	06.11-09.11 1996	Torsdager	0900-1700
		Modul 3	11.12-14.12 1996	Fredager	0900-1700
		Modul 4	29.01-01.02 1997	Lørdager	0900-1400
		Modul 5	19.03-22.03 1997		
		Modul 6	23.04-26.04 1997		
Ledelse gjennom kvalitet Avsluttende fellesprogram	Ekeberg Gruppe 1	Modul 1	17.09-21.09 1996		
		Modul 2	29.10-02.11 1996		
		Modul 3	26.11-30.11 1996		
		Modul 4	14.01-18.01 1997		
		Modul 5	25.02-01.03 1997		
		Modul 6	15.04-19.04 1997		
	Ekeberg Gruppe 2	Modul 1	24.09-28.09 1996		
		Modul 2	05.11-09.11 1996		
		Modul 3	03.12-07.12 1996		
		Modul 4	21.01-25.01 1997		
		Modul 5	04.03-08.03 1997		
		Modul 6	22.04-26.04 1997		

4

BI tar forbehold om endringer i timeplanen.

4

5 Reglementer

Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen	68
Eksamensforskrifter ved BI Senter for lederutdanning	72
Opptaksforskrifter for Master of Management/Management Programmer	76

Alminnelige studievilkår ved BI Stiftelsen

Vedtatt av Høyskolestyret 25. mars 1996

Titler

§ 1. Titler

BI Stiftelsen (heretter kalt BI) kan tildele følgende titler:

- Master of Business Administration (MBA)
- Executive Master of Business Administration (Exec. MBA)
- Master of Science (M.Sc.)
- Master of Management (MM)
- Siviløkonom BI
- Sivilmarkedsfører NMH
- Diplomeksportøkonom NMH
- Revisor * 1)
- Diplomøkonom BI/BA
- Diplommarkedsfører BI/NMH
- Høyskolekandidat BI
- Markedskandidat BI/NMH
- Reiselivskandidat BI
- Bankkandidat BI/BA
- Forvaltningskandidat BI
- Eiendomsmegler * 2)
- Bedriftsøkonom BI
- Fondsmegler * 3)

5

Titlene oppnås ved å fullføre de studieplaner og tilfredsstille de karakterkrav som Høyskolestyret til enhver tid bestemmer for den enkelte tittel.

- *1) Studentene tildeles vitnemål for bestått revisoreksamen BI. Etter 2 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Registrert Revisor.
- *2) Studentene tildeles vitnemål for bestått eiendomsmegler eksamen. Etter 2 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Statsautorisert Eiendomsmegler.
- *3) Studentene tildeles vitnemål for bestått fondsmeglereksamen BA. Etter 3 års praksis kan Kredittilsynet tildele tittelen Fondsmegler.

Studentens undersøkelses- og opplysningsplikt

§ 2. Undersøkelses- og opplysningsplikt

Enhver student plikter å sette seg inn i gjeldende reglementer og forskrifter for BI og sitt respektive studium. Videre plikter studenten å sette seg inn i studieplaner, eksamensplaner, rutiner for eksamenspåmelding og nødvendige forutsetninger for å gå opp til eksamen. Studenten skal bruke de skjemaene og formularene som er utarbeidet for de ulike formål.

Når det gjelder offentlig godkjenning av de enkelte studier og offentlig studiefinansiering, vises det til forskriftene for de enkelte studietilbudene.

Opptak

§ 3.1. Søknad om opptak og registrering som student

Opptak til Bls ulike studietilbud skjer i henhold til egne opptaksforskrifter/studieforskrifter.

En søker som får tilbud om studieplass på et studium ved BI, må innen angitt frist returnere en studiekontrakt i undertegnet stand hvor det bekreftes at han/hun aksepterer den tilbudte studieplassen. Ved slik aksept, er søkeren med bindende virkning registrert som student ved BI, med de økonomiske forpliktelser dette medfører. (Jfr. § 4.1.)

Det gis likevel anledning til å trekke seg fra studiet før studiestart dersom melding om dette gis i rekommendert brev, som må være BI ihende innen de frister som fremgår av kontrakten.

§ 3.2. Bytte av studium

Det gis anledning til bytte av studium dersom studenten har akseptert studieplass på ett av Bls studier og senere får tilbud om studieplass på et annet studium ved BI.

Opptak til annet studium skjer i henhold til gjeldende opptaksforskrifter/studieforskrifter.

§ 3.3. Klage over saksbehandling

Klage over formelle feil ved saksbehandlingen ved opptak til et studium fremsettes overfor en særskilt nemd oppnevnt av Stiftelsens styre.

5

Studieavgift

§ 4.1. Studieavgift

Når en søker er registrert som student, er han/hun økonomisk forpliktet til å betale studieavgift for normert studietid på det aktuelle studium. Det er anledning til å melde seg ut underveis i studiet. (Jfr. § 6.1.)

Normert studietid for det enkelte studium og frist for forlenget studietid, er oppgitt i separate forskrifter for de ulike studietilbudene.

Studenten må betale studieavgift for normert studietid selv om han/hun gjennomfører studiet på kortere tid enn normert.

Bestemmelser vedrørende innpassing av enkeltekamener mellom Bls studietilbud tas inn i forskriftene for de ulike studietilbudene.

Studenter som innvilges fritak for eksamen på et av Bls studietilbud på grunnlag av eksamener avgjort ved andre institusjoner, innrømmes ikke reduksjon i studieavgiften.

Vitnemål utstedes først når studentens økonomiske forpliktelser overfor BI Stiftelsen er innfridd i henhold til inngått kontrakt.

§ 4.2. Rett til studieplass og eksamen

Manglende betaling av studieavgift kan medføre tap av studieplass og tap av rett til å fremstille seg til eksamen. Beslutning om tap av studieplass og/eller rett til å fremstille seg til eksamen fattes av den øverste administrative myndighet for et studium. Ankeinstans er Stiftelsens høyskoledirektør.

Eksamens og vitnemål

§ 5.1. Eksamens

Det arrangeres eksamen i kurs og emneområder i henhold til de til enhver tid gjeldende studieplaner fastsatt av Høyskolestyret.

§ 5.2. Karakterer

Bestemmelser om karaktersetting, karakterskala og karakterkrav til vitnemål vedtas av Høyskolestyret og inntas i separate forskrifter for de ulike studietilbud.

§ 5.3. Fritak for eksamen

BI kan på grunnlag av søknad gi fritak for eksamen på grunnlag av eksamener avgjort ved andre høyskoler eller universiteter.

Fritak for eksamen i de ulike studietilbudene vedtas av Høyskolestyret etter fremlegg fra den aktuelle studieadministrative enhet og anbefaling fra det faglige institutt som eksamen hører under.

§ 5.4. Kontinuasjon

Kontinuasjonsordning for enkelteksamener vedtas av Høyskolestyret og tas inn i separate eksamsforskrifter/studieforskrifter for de ulike studietilbudene.

Kontinuasjoner baseres på det til enhver tid gjeldende pensum for det aktuelle kurs eller emneområde.

§ 5.5. Sensur

Sensurering av eksamensoppgaver skjer ordinært ved to uavhengige sensorbedømmelser, hvorav den ene er foretatt av en sensor som ikke har fast til-knytning til BI.

5

Det er adgang til å gi ulike deler av eksamen spesielle vekter.

Høyskolestyret kan vedta andre former for sensur der dette er hensiktsmessig.

§ 5.6. Klage på eksamen

Begrunnet klage på sensur fremmes skriftlig innen to uker etter sluttdato for sensur for angeldende eksamensperiode.

Krav om ny sensur skal fremsettes skriftlig og sendes rekommendert innen en uke etter at kandidaten har fått svar på sin opprinnelige klage. Ny sensur er endelig.

Resultatet ved muntlig eksamen er endelig og kan ikke påklages.

§ 5.7. Ordensbestemmelser

Ordensbestemmelser ved eksamen samt betalingsbetingelser knyttet til eksamen og kontinuasjon vedtas av Høyskolestyret og tas inn i separate forskrifter for det enkelte studietilbud.

§ 5.8. Vitnemål

Etter avsluttet studium innenfor de karakterkrav som er fastsatt i eksamsforskriftene for de ulike studietilbudene, utstedes et avgangsvitnemål som viser at kandidaten har oppfylt de krav som stilles for angeldende studium, og hvilke karakterer kandidaten har oppnådd på de foreskrevne eksamener. Avgangsvitnemålet signeres av Stiftelsens rektor og øverste administrative myndighet for angeldende studium, eller den han/hun bemyndiger. (Jfr. § 4.1., siste ledd.)

Utmelding, studieavbrudd og permisjon

§ 6.1. Utmelding og studieavbrudd

Dersom en student ønsker å melde seg ut underveis i et studium hvor kontrakt er inngått med BI, kan utmelding skje innenfor den tidsfrist som fremgår av forskrifter for det enkelte studium. Utmelding må skje i rekommendert sending til BI innenfor gjeldende tidsfrist. Først da vil studenten bli registrert som sluttet og være fri for videre betalingsforpliktelser.

Dersom spesielle, tungtveiende grunner tilsier det, for eksempel alvorlig sykdom, kan en student melde seg ut av studiet i løpet av studieåret og bli fri for videre betalingsforpliktelser. Utmelding må dokumenteres med legeerklæring eller annen relevant dokumentasjon og sendes i rekommandert brev til BI, som på grunnlag av den ovennevnte dokumentasjon avgjør om det er god nok grunn for utmelding eller ikke. Studenter som har meldt seg ut av et studium, må søke om opptak på nytt dersom de ønsker å gjenoppta studiet på et senere tidspunkt.

§ 6.2. Permisjon

Det gis anledning til å søke om inntil ett års permisjon (opphold i studiet) i løpet av studietiden ved f.eks. avtjening av førstegangstjeneste eller andre tungtveiende grunner.

Ved svangerskap kan kvinnelige studenter etter søknad få innvilget permisjon (opphold i studiet) med inntil ett år pr. svangerskap.

Begrunnet søknad om permisjon og ønsket varighet må sendes i rekommandert brev til BI.

Disiplinærbestemmelser

5

§ 7. Disiplinærbestemmelser

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd på de bestemmelserne som gjelder ved BI, eller som har utvist uverdig atferd som skader eller er egnet til å skade BI's allmenne omdømme, kan idømmes disciplinærstraff.

Stiftelsens styre kan med 2/3 flertall beslutte å utvise en student for en viss tid eller for alltid. Vedtaket kan påklages til en klagenemd oppnevnt av Stiftelsens styre.

Endringer

§ 8. Endringer

BI har til enhver tid rett til å iverksette endringer i bestemmelser som gjelder for Stiftelsen, herunder rett til å endre studieopplegg, tid og sted for undervisning, lærerkrefter, studieavgift, m.m., og å fravike opplysninger gitt i de ulike publikasjoner fra enhetene innenfor BI.

Endringer i studieavgifter skal godkjennes av Stiftelsens styre.

Endringer i reglementer og forskrifter skal godkjennes av Stiftelsens styre, eller det organ styret bemyn-diger.

Endringer i studieplaner skal godkjennes av Høyskolestyret eller det organ Høyskolestyret bemyn-diger.

Endringene skal gjøres kjent for studentene så raskt som mulig og på en hensiktsmessig måte.

Forbehold

§ 9. Forbehold

BI tar forbehold om eventuelle trykkfeil i studiehåndbøker, kursbeskrivelser og annen dokumentasjon som gjelder for det enkelte studium.

Eksamensforskrifter

BI Senter for lederutdanning

Eksamensforskrifter

Eksamensforskrifter

§1.1 Eksamensformer

Følgende eksamensformer kan benyttes:

- Skriftlig eksamen på inntil fem timer.
- Flervalgseksamen på inntil tre timer.
- Hjemmeeksamen over 72 timer.

Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

- Fagoppgave.

Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

- Prosjektarbeid over ett eller flere semestre.

Løses individuelt eller i grupper på inntil tre studenter.

- Case.
- Muntlig eksamen.

Eksamensform og tillatte hjelpeemidler til eksamen står beskrevet i kursbeskrivelsen for hvert enkelt kurs.

Etter søknad kan kandidaten få arrangert muntlig eksamen i stedet for skriftlig eksamen når spesielle tungveiende grunner tilsier dette.

§1.2 Karakterer

Karakterskalaen 1.0, 1.1, 1.2 osv. til 6.0 benyttes med 1.0 som beste karakter. Dårligste karakter som ordinært godkjennes for bestått enkelteksamen er 4.0. Karakterskalaen ved enkelteksamen er således:

1.0 - 1.5	Særdeles godt
1.6 - 2.5	Meget godt
2.6 - 3.2	Godt
3.3 - 4.0	Nokså godt
4.1 - 6.0	Ikke bestått

Kandidaten får ikke oppgitt tallkarakteren ved ikke bestått eksamen. Nærmere regler for innskrenket bruk av karakterskala eller bruk av karakteren bestått/ikke bestått kan vedtas av Høyskolerådet.

Hovedkarakteren for avsluttet studium fastsettes med to desimalers nøyaktighet, og må ikke være dårligere enn 3.25 for å få tildelt tittel. For å få tildelt tittelen høyskolekandidat må hovedkarakter på bedriftsøkonomstudiet og høyskolekandidatstudiet hver for seg være 3.25 eller bedre. For å få tildelt tittelen diplomøkonom, må hovedkarakter på bedriftsøkonomstudiet, høyskolekandidatstudiet og diplomøkonom-studiet hver for seg være 3.25 eller bedre. På vitnemålet vil karakterintervallene for hovedkarakteren være:

1.00 - 1.75	Særdeles godt
1.76 - 2.50	Meget godt
2.51 - 3.25	Godt

Hovedkarakter vil normalt ikke bli gitt dersom mer enn 20% av det normerte antall vekttall for gjeldende studium er godkjent fra andre undervisningsinstitusjoner.

§1.3 Fritak for eksamen

Søknad om fritak fag-for-fag kan fremmes av studenter som er tatt opp på det aktuelle studium. Samme fritak kan ikke benyttes mer enn en gang i studiemodellen. Det innvilges ikke fritak utover 35 vekttall i diplomøkonomstudiet.

§1.4 Forlenget tid til eksamen

Studenter som mener de har rett til forlenget tid til eksamen og kan dokumentere dette, skal sende skriftlig søknad til studiestedet innen uke 17 i vårsemesteret og innen uke 46 i høstsemesteret.

§1.5 Kontinuasjon

Kandidaten kan avlegge ny prøve i etterfølgende semestre hvor tilsvarende eksamen avholdes. I spesielle tilfelle og etter særskilt søknad kan kandidaten få avholdt ekstraordinær eksamen forutsatt at han selv betaler alle kostnader vedrørende oppgaveutarbeidelse, praktiske arrangementer og sensur.

Beste resultat gjøres gjeldende.

Alle eksamener baserer seg på det til enhver tid gjeldende pensum. I kurs som endrer kurskode avholdes en -1- kontinuasjonseksemen i påfølgende semester.

Når et kurs innenfor et studium utgår og erstattes av et helt nytt kurs, avholdes normalt to - 2 - kontinuasjonseksemener, en i hvert av de to påfølgende semestrene.

Eventuelle unntak og avvik fra ovenstående besluttet av Undervisningsutvalget.

§1.6 Klage på sensur

Forskrifter for begrunnelse og klage på sensur følger Forvaltningslovens regler.

Samtidig med offentliggjøring av sensur gjøres sensorveileding for den aktuelle eksamen kjent for kandidatene. Dette, sammen med gjenpart av besvarelse som kandidaten får ved avslutning av enhver eksamen, tjener normalt som begrunnelse for sensur i henhold til gjeldende regler.

Klage må være mottatt av studiestedet senest to - 2 - uker etter at resultatet er offentliggjort. Klageren må skriftlig begrunne hvilke forhold som etter hans/hennes mening tilsier at resultatet er feil. Sensorene besvarer klagen skriftlig eller muntlig, opprettholder studenten klagen, må han/hun gi beskjed om dette i rekommendert sending senest en - 1 - uke etter at begrunnelsen er meddelt klageren.

Bl Stiftelsens rektor eller den han bemyndiger nedsetter klagenemnd bestående av to personer som foretar omsensur. For at det skal fastsettes ny sensur, må klagenemnda finne at den opprinnelig fastsatte karakter skal endres med minst 3/10 etter gjeldende karakterskala. For eksamener med karakteren Bestått/Ikke Bestått må klagenemnda finne at misforholdet er så påtagelig at karakteren endres. Ny sensur er endelig.

Gjelder klagen formelle feil, må klageren angi hvilken feil han/hun mener å være utsatt for. Slike klager fremsettes overfor Bl Stiftelsenes høyskoledirektør med Bl Stiftelsens Styre som ankeinstans.

§2 Ordensbestemmelser

- 2.1 Kandidaten kan kun fremstille seg til eksamen i kurs hvor han/hun er skriftlig oppmeldt og hvor eksamensavgift er betalt.

- 2.2 Kandidater som har fått innvilget forlenget tid til eksamen, har mottatt en skriftlig bekrefteelse om dette som skal fremlegges på eksamen.
Kandidater med forlenget tid må møte 20 minutter før eksamen starter.
- 2.3 Kandidaten skal være på plass i eksamenslokalet senest 10 minutter før eksamen starter.
- 2.4 Kandidaten må ha med gyldig legitimasjon (studiekort, førerkort, pass). Kandidaten kan ellers vises bort fra eksamen. Medbrakte vesker etc. settes på anviset plass.
- 2.5 Eksamenssettets forside inneholder opplysninger om hva settet inneholder av oppgaver og vedlegg. Kandidaten skal kontrollere at disse opplysningene stemmer overens med det utleverte oppgavesettet.
- 2.6 Kandidaten kan ikke benytte andre hjelpemidler enn de som er angitt i kursbeskrivelsen for det enkelte kurs. Det er kandidatens plikt å orientere seg om hvilke hjelpemidler som er tillatt. Kandidatene kan ikke låne hverandres hjelpemidler. Bruk av ikke tillatte hjelpemidler er å anse som fusk.
- 5** 2.7 Dersom en kandidat gripes i fusk eller forsøk på fusk, blir saken innberettet til Stiftelsens høyskoledirektør, som i hvert enkelt tilfelle tar stilling til eventuell reaksjon. Normal reaksjon er annulling av alle innleverte eksamensbesvarelser i det aktuelle semester. Høyskoledirektørens vurdering av om fusk er begått kan ankes inn for Høyskolerådet. Høyskoledirektørens avgjørelse når det gjelder reaksjonsform (straffeutmåling) kan ankes inn for Stiftelsens styre.
- 2.8 Kandidaten skal kun benytte de kladdark og innføringsark som utdeles av eksamensinspektørene. Hvert innføringsark skal fylles ut komplett med kandidatens registreringsnummer, kurskode, eksamenssted og sidenummerering. Ved ordinære skriftlige eksamener kan blyant ikke benyttes til innføring. Dette gjelder ikke flervalgseksemener hvor det skal benyttes optisk leser ved sensurering. Innlevert kladd godtas ikke som besvarelse.
- 2.9 Kandidater som ønsker å trekke seg fra eksamen etter at oppgaven er utdelt, kan ikke forlate lokalet før en - 1 - time er gått og fremmøtelisten er signert.
- 2.10 Når kandidaten ønsker å forlate eksamenslokalet midlertidig, skal en av inspektørene varsel. Kandidaten blir sittende inntil inspektøren har gitt klarsignal. Ingen kan forlate eksamenslokalet før etter en - 1 - time etter eksamensstart(med unntak for sykdom e.l.).
- 2.11 Når kandidaten har pause utenfor eksamenslokalet, plikter han/hun å rette seg etter inspektørens anvisninger. Pausen bør ikke vare i mer enn fem minutter. Kandidaten skal ikke snakke med andre kandidater, forlate eksamenslokalets nærmeste omgivelser eller anvende telefon.
- 2.12 Kandidater som ikke møter eller trekker seg fra eksamen, må betale ny eksamensavgift ved neste eksamenspåmelding. Dette gjelder ikke dersom kandidaten kan dokumentere gyldig fravær.

Spesielt for Master of Management/Management Programmer eksamen

Eksamensavgift er inkludert i kursavgiften. Deltakerne blir kollektivt påmeldt til første ordinære eksamen og må selv si fra om den ikke ønsker å delta senest 4 uker før eksamen. Deltakerne kan gå opp til neste ordinære eksamen uten ekstra kostnader. For å ta eksamen 2 år etter ordinær eksamen, kreves eksamensavgift pr. vekttall tilsvarende BI Stiftelsens avgift. Fullføringsfristen for ett program er to år. Man kan altså gå opp til eksamen inntil to ganger etter den ordinære eksamen. Utover disse to årene må man gå programmet på nytt med fulle eksamensavgifter.

Deltakerne kan ta eksamen på en av BI Høyskolene etter spesielle avtaler.

Vitnemål for et Management Program tildeles når alle eksamener er bestått og alle økonomiske forpliktelser overfor BI er oppfyllt.

Deltakere som ikke ønsker å avlegge eksamen vil bli tildelt deltakerbevis dersom de er tilstede ved minst 3/4 av undervisningen.

Vitnemål for Master of Management tildeles når alle eksamener er bestått, snittkarakteren er under 3,25 og alle økonomiske forpliktelser overfor BI er oppfyllt.

Forøvrig gelder BI Stiftelsens ordinære eksamensreglement som vist over.

Opptaksforskrifter

for
Master of Management/Management Program
(Godkjent i Høyskolerådet 21.02.95)

Master of Management er et 40-vekttalls studium som består av tre Management Programmer og et Intensivprogram, hver på 10 vekttall. Normert studietid er 4 år på deltid. Opptaksforskriftene er delt opp i opptakskrav for Master of Management studiet og opptaksforskrift for et Management Program.

1. OPPTAKSKRAV TIL MASTER OF MANAGEMENT

1.1. Formalkompetanse og yrkeserfaring

En søker som søker seg inn på hele Master of Management studiet må ha 3 års høyere utdanning, fortrinnsvis 60 NKU-godkjente vekttall fra høyskole/universitetet hvorav minst 30 av vekttallene går inn i en offentlig godkjent grad eller eksamen. Det settes også krav til minimum 4 år relevant yrkeserfaring hvorav 1 år sammenhengende og 2 anbefalingsbrev.

5

1.2. Dispensasjon fra formalkompetansekrav

Det gis anledning til å søke dispensasjon for kravet om 60 høyskolevekttall i særskilte tilfeller på bakgrunn av lang relevant arbeidslivserfaring og personlig egenskaper oppad begrenset til 10% av deltakerne. Søkerne vurderes av en særskilt opptaksgruppe som foretar en vurdering på utdanning fra høyskole/universitet etter videregående skole.

Det vil årlig bli fastsatt et karakterkrav ved inntak til det avsluttende Fellesprogram. Gjennomsnittskarakter fra tidligere Management Program vil bli lagt til grunn ved opptak

2. OPPTAKSKRAV TIL DE ENKELTE MANAGEMENT PROGRAM

2.1. Formalkompetanse og yrkeserfaring

3 års utdanning (60 vekttall) fra høyskole/universitet og minimum 4 års relevant yrkeserfaring hvorav 1 år sammenhengende. Relevant yrkeserfaring kan kompensere for manglende formalkompetanse og opptak blir da gitt på grunnlag av en helhetsvurdering av søker m.h.t. yrkeserfaring og formalkompetanse. I tvilstilfeller tas hensyn til vurderingen fra den fagansvarlige for det enkelte program, eksempelvis kreves et minimum av økonomisk bakgrunn for enkelte programmer.

3. FRITAK FOR INNTIL ETT MANAGEMENT PROGRAM I MASTER OF MANAGEMENT STUDIET

Søkere med gradsrettede studier av minst 4 års varighet eller tilsvarende, gis mulighet for å søke fritak for inntil ett Management Program i Master of Management studiet. Dette må skje skriftlig i brevs form med vedlagte vitnemål og atester. Anmodning om fritak blir behandlet av oppnevnt opptakskomite.

Eksempler på 4-årig gradsrettet studier:

- Sivilingeniør
- Cand. mag.
- Siviløkonom

Det gis fritak for maksimalt 10 vekttall i studiet, uansett tidligere utdanning.

6 BIs vitenskapelige personale

BIs vitenskapelige personale pr. 31.08.1996..... 78

6

Bls vitenskapelige personale pr. 31.08.1996

Rektor, Leif Frode Onarheim
Prorektor, Professor Rune Sørensen

INSTITUTTER

Institutt for økonomi

Instituttsjef professor Pål E. Korsvold

Institutt for organisasjon og ledelse

Instituttsjef professor Jan Grund

Institutt for strategi, historie og språk

Instituttsjef professor Torbjørn Sirevåg

Institutt for markedsføring og logistikk

Instituttsjef førsteamansis Carl Arthur Solberg

NORGES MARKEDSHØYSKOLE

Rektor, professor Fred Selnes

6

Deans – Programdirektører

Dean of Graduate Programs

Professor Charles B. Stabell

Dean of Executive School

Førsteamansis Bjørn W. Hennestad

Programdirektør MBA

Studierektor Hermann Kopp

Dean of Doctoral Programs

Professor Fred Wenstøp

Dean for siviløkonomstudiet

(For tiden ubesatt)

Professorer

Andersen, Erling S. - Informasjonssystemer/ Prosjektleidelse

Cand.ocon. 1966 - Universitetet i Oslo

Andersen, Svein S. - Organisasjonsteori/Petroleums- økonomi/

Euromanagement

Ph.D. 1986 - Stanford University, USA

Mag.art. 1980 - Universitetet i Oslo

Asbjørnsen, Odd A. (II) - Petroleumsøkonomi

Dr. techn. 1962 - Norges tekniske høgskole

Sivilingeniør 1955 - Norges tekniske høgskole

Bailey, Andrew D. jr. (II) - Regnskap/Revisjon

CPA, CMA, CIA, CFE

Ph.D. 1971 - Ohio State University

M.S. 1966 - University of Minnesota

BSB 1964 - University of Minnesota

Bjørnland, Dag (II) - Logistikk

Cand. oecon 1961 - Universitetet i Oslo

Bøhren, Øyvind - Finans

Licentiatgrad i bedriftsøkonomi 1978 - Norges

Handelshøyskole

Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1976 - Norges

Handelshøyskole

Miljøvernstudium 1974 - Norges tekniske høgskole

Siviløkonom 1973 - Norges Handelshøyskole

Eliassen, Kjell A. - Euromanagement

Cand.polit. 1971 - Universitetet i Bergen

Gjems-Onstad, Ole - Skatterett

Dr.juris 1984 - Universitetet i Oslo

Lic. jur. 1980 - Universitetet i Oslo

Cand.jur. 1979 - Universitetet i Oslo

Gripsrud, Geir - Markedsføring

Cand.oecon. 1971 - Universitetet i Oslo

Grund, Jan - Helseledelse

Cand.oecon. 1972 - Universitetet i Oslo

Grøholt Knut (II) - Offentlig ledelse

Ph.D. 1974 - University of Texas

Lic. oecon 1972 - St. Gallen

Heide, Jan B. (II) - Markedsføring

Ph.D. 1987 - University of Wisconsin

M.B.A. 1982 - University of Wisconsin

Siviløkonom 1981 - Handelshøyskolen BI

Helgesen, Thorolf (II) - Markedsføring

Ekonomie doktor 1977 - Universitetet i Lund

Cand.oecon. 1952 - Universitetet i Oslo

Hersoug, Tor (II) - Samfunnsøkonomi

Dr.philos. 1985 - Universitetet i Oslo

Lic.philos. 1980 - Universitetet i Oslo

Cand.oecon. 1971 - Universitetet i Oslo

Hervik, Arild (II) - Næringsutvikling

Cand. oecon 1975 - Universitetet i Oslo

Hoyer, Rolf - Informasjonsledelse

Tekn. dr. 1974 - Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm (KTH)
Lic.techn. 1973 - Norges tekniske høgskole
Sivilingeniør 1960 - Norges tekniske høgskole

Isachsen, Arne Jon - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1975 - Stanford University, USA
M.A. 1973 - Stanford University, USA
Siviløkonom 1969 - Norges Handelshøyskole

Jessen, Svein Arne (permisjon) - Prosjektledelse

Ph.D. 1990 - Brunel University, England
Cand.real. 1970 - Universitetet i Oslo

Joyst, Patrick (II) - Ledelse

Ph.D. 1979 - Brunel University, England
M.Sc. 1963 - University of Wisconsin, USA

Kaufmann, Geir - Ledelse

Dr. philos 1975 - Universitetet i Bergen
Cand. psychol 1970 - Universitetet i Oslo

King Raymond - Regnskap

Ph.D. 1980 - University of Oregon
M.B.A. 1974 - University of Montana

Korsvold, Pål E. - Finans

DBA 1970 - Indiana University, USA
M.B.A. 1966 - Indiana University, USA
BBA 1964 - Clarkson College of Technology, USA

Kraft, Pål (II) - Samfunnskontakt og informasjon

Dr. philos 1991 - Universitetet i Bergen
Cand. odont. 1985 - Universitetet i Oslo
Cand. sociol 1984 - Universitetet i Oslo

Kriger, Mark - Strategi

DBA 1983 - Graduate School of Business Administration, Harvard University
M.A 1970 - University of California at Berkeley
M.S 1969 - Massachusetts Institute of Technology
B.A 1968 - University of Massachusetts at Amherst

Kristianslund, Ivar - Metode

Ph.D. 1972 - Michigan State University
Dr. scient. 1963 - Norges Landbruksøgskole
Exam. oecon. 1962 - Universitetet i Oslo
Sivilagronom 1959 - Norges Landbruksøgskole

Lange, Even - Økonomisk historie

Dr.philos. 1987 - Universitetet i Oslo
Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Langeland, Thore (II) - Metode

Ph.D. 1980 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1979 - Handelshøyskolen BI
Cand. real. 1973 - Universitetet i Oslo

Lereim, Jon (II) - Ledelse/Prosjektledelse

ME 1978 - McMaster University
Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole

Mork, Knut Anton (II) - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1977 - Massachusetts Institute of Technology, USA
Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1974 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1972 - Norges Handelshøyskole

Moxnes, Paul - Organisasjonspsykologi

Dr.philos. 1979 - Universitetet i Tromsø
Godkjent psykolog 1975
Cand.psychol. 1970 - Universitetet i Oslo

Ness, Relar (II) - Strategi

Ph.D. 1984 - Stanford University, USA
M.Sc. 1977 - Stanford University, USA
Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Noreng, Øystein - Petroleumsøkonomi

Docteur de recherches politiques 1972 - L'Université de Paris
Mag.art. 1967 - Universitetet i Oslo

Nyström, Harry (II) - Markedsføring

Economie dr. 1970 - Handelshøgskolan i Stockholm
M.A. 1965 - Handelshøgskolan i Stockholm
Siviløkonom 1963 - Handelshøgskolan i Stockholm

Olaisen, Johan L - Informasjonsledelse

Ph.D. 1984 - University of California, Berkeley, USA
Cand.scient. 1985 - Universitetet i Oslo
Cand.philol. 1979 - Universitetet i Trondheim
Bibliotekar 1979 - Statens bibliotek- og informasjons-høgskole

Olsen, Øystein (II) - Samfunnsøkonomi

Cand.oecon. 1977 - Universitetet i Oslo

Ottesen Otto - Markedsføring

Dr. merc. 1973 - Handelshøyskolen i København
Lic. merc. 1968 - Handelshøyskolen i København
Cand merc. 1959 - Handelshøyskolen i København

Persson, Kurt Göran - Logistikk

Tekn.lic. 1972 - Tekniska Högskolan i Lund
Civilingeniør 1967 - Tekniska Hogskolan i Lund

Randers, Jørgen (permisjon) - Samfunnsøkonomi

Ph.D. 1973 - Massachusetts Institute of Technology, USA
Cand.real 1969 - Universitetet i Oslo

Ruud, T. Flemming (permisjon) - Regnskap/Revisjon

PhD. 1988 - University of Utah
Statsautorisert revisor 1982
Høyere Revisoreksamen 1981 - Norges Handelshøyskole

Selnes, Fred - Markedsføring

Dr. oecon 1996 - Norges Handelshøyskole
 M.Sc. Marketing 1984 - North Western University,
 USA
 Siviløkonom 1980 - Handelshøyskolen BI

Sirevåg, Torbjørn - Språk, engelsk

Dr.philos. 1977 - Universitetet i Oslo
 Cand.philol. 1963 - Universitetet i Oslo

Skåland, Hermod (II) - Samfunnsøkonomi

Cand. oecon 1951 - Universitetet i Oslo

Skaar, Arvid Aage - Skatterett

Dr.juris 1991 - Universitetet i Oslo
 Cand.jur. 1976 - Universitetet i Oslo

Sohlberg, Ragnhild (II) - Strategi

Ph.D. 1980 - Rand Graduate School, California
 M.A. 1974 - University of Wisconsin
 B.A. 1973 - University of Wisconsin

Spilling, Olav R - Næringsutvikling

Sivilingeniør 1970 - Norges tekniske høgskole

Stabell, Charles B. - Strategi

Ph.D. 1974 - Massachusetts Institute of Technology,
 USA
 M.B.A. 1967 - McGill University, Canada
 Sivilingeniør 1965 - Ecole Nationale Supérieure d'Electronique et de Radioelectricité de Grenoble, France

Sti, Arne Dag (permisjon) - Regnskap

Licentiatgrad 1975 - Norges Handelshøyskole
 Siviløkonom 1969 - Norges Handelshøyskole

Stordrange, Bjørn - Forretningsjur

Dr. Juris 1988 - Universitetet i Oslo
 Cand. Jur. 1982 - Universitetet i Oslo

Sørensen, Rune - Offentlig ledelse

Dr.philos. 1986 - Universitetet i Oslo
 Cand.polit. 1982 - Universitetet i Oslo

Welch, Lawrence - Markedsføring

Ph.D. 1978 - University of Queensland
 M.C 1972 - University of New South Wales
 BC 1966 - University of New South Wales

Welford, Richard (II) - Bærekraftig ledelse

Ph.D. 1990 - Warwick University
 M.A. 1985 - Trent Polytechnic
 B.A 1982 Coventry Polytechnic

Wenstøp, Fred - Strategi / Beslutningsanalyse

Ph.D. 1975 - University of California, Berkeley, USA

Cand.real. 1969 - Universitetet i Oslo

Willums, Jan-Olaf (II) - Bærekraftig ledelse

Dr. scient 1975 -MIT
 Diplomingenieur 1971 - ETH

Førsteamanuenser**Amdam, Rolv Petter (II) - Økonomisk historie**

Cand.philol. 1985 - Universitetet i Oslo

Andersen, Espen (fra 1.10.96) - Informasjonsledelse

Ph.D. 1995 - Harvard University
 Siviløkonom 1986 - Handelshøyskolen BI

Andersson, Leif Christer - Markedsføring

Fil.dr. 1982 - Universitetet i Lund

Austvik, Ole Gunnar (II) - Petroleumsøkonomi

Master of Public Administration 1989 - Harvard
 Cand.ocon. 1980 - Universitetet i Oslo

Bakken, Tore - Ledelse

Mag.art. sosiologi 1980 - Universitetet i Oslo

Benito, Gabriel Robertstad Garcia (fra 1.10.96) - Markedsføring, Internasjonal bedriftsledelse

Dr.ocon 1995 - Norges Handelshøyskole
 Høyere avdelings eksamen 1992 - Norges Handelshøyskole
 Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI

Bergesen, Helge Ole (II) - Offentlig ledelse

Mag. art. 1972 - Universitetet i Oslo

Berthling-Hansen, Pål - Finans

Ph. D. 1994 - University of Southampton
 BB Economics 1989 - University of Southampton

Bjerke, Rune - Markedsføring

Ph.D. Candidate - University of Otago/
 Universita Commerciale Luigi Bocconi
 MBA 1988 - Erasmus University
 BA 1985 - California State University

Brinkmann, Johannes - Ledelse/Etikk

Dr.phil. 1975 - Universitetet i Munster
 Mag.art. 1972 - Universitetet i Munster

Brønn, Carl - Strategi

Ph.D. 1990 - Georgia State University
 M.Sc. 1982 - Georgia State University
 BSME 1974 - Georgia Institute of Technology

Bråthen, Tore (II) - Jus/eiendomsmegling

Cand.jur. 1982 - Universitetet i Oslo

Bygnes, Kjell - Ledelse

Siviløkonom 1978 - Universitetet i Lund

Dzever, Samuel (Permision) - Markedsføring

Ph.D. 1992 - University of Strathclyde
 Econ.dr. 1987 - Universitetet i Linköping
 M.A. 1984 - University of New South Wales
 B.A. 1983 - University of Newcastle

Fjeldstad, Øystein - Strategi

Ph.D. 1987 - University of Arizona, USA
 Siviløkonom 1981 - Norges Handelshøyskole

Friedman, Ken - Ledelse og strategisk design
Ph.D. 1976 - United States International University
M.A. 1971 - San Francisco State University
B.A. 1971 - San Francisco State University

From, Johan - Offentlig ledelse
Cand.polit. 1980 - Universitetet i Bergen

Groth, Brian I. - Språk, engelsk
Cand.philol. 1977 - Universitetet i Oslo

Grønn, Erik - Samfunnsøkonomi
Cand.oecon. 1979 - Universitetet i Oslo

Hagen, Kåre (II) - Offentlig ledelse
Cand. polit 1987 - Universitetet i Oslo

Hennestad, Bjørn W. - Organisasjonsteori
Dr.oecon 1992 - Norges Handelshøyskole
Cand.sociol. 1977 - Universitetet i Oslo
Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Høivik, Heidetraut von Weltzien - Språk, tysk/Etikk
Ph.D. 1971 - University of Colorado, USA
M.A. 1968 - University of Colorado, USA

Jahre, Marianne - Logistikk
Ekonomie doktor 1995 - Chalmers Tekniska Høgskola
Lic oecor 1992 - Chalmers Tekniska Høgskola
Siviløkonom 1988 - Handelshøyskolen BI

Kitchen, Deborah - Interkulturell kommunikasjon
Ph.D. 1993 - University of Minnesota
M.A. 1983 - University of Wisconsin, Milwaukee
B.A. 1980 - University of Wisconsin, Milwaukee

Krokan, Arne - Informasjonsledelse
Mag.art 1982 - Universitetet i Oslo

Lai, Linda M. H. - Organisasjonsteori/Ledelse
Dr.oecon 1991 - Norges Handelshøyskole
M.Sc. 1988 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Lane Vicki - Markedsføring
Ph.D. 1992 - University of Washington
MBA 1983 - University of Arkansas at Little Rock
BBA 1981 - University of Arkansas at Little Rock

Langli, John Christian - Regnskap
Dr.oecon 1993 - Norges Handelshøyskole

Larsen, Tor J. - Informasjonsledelse
Ph.D. 1988 - University of Minnesota, USA
M.A. 1975 - University of Lancaster, England
Siviløkonom 1971 - Handelshøyskolen BI

Løwendahl, Bente R. - Strategi
Ph.D. 1992 - Wharton School, University of Pennsylvania, USA
Siviløkonom 1986 - Norges Handelshøyskole

Manning, Julian - Samfunnsøkonomi
Ph.D. 1993 - University of Rochester
M.A. 1992 - University of Rochester
M.A. 1987 - University of Canterbury, New Zealand
B.A. 1986 - University of Canterbury, New Zealand

Martinsen, Øyvind - Organisasjonspsykologi
Dr. philos 1994 - Universitetet i Bergen
Cand. polit. 1988 - Universitetet i Bergen

Mehlum, Jan (II) - Markedsføring/Ledelse
Cand. sociol. 1977 - Universitetet i Oslo

Michalsen, Dag E. - Finans
M.B.A. 1977 - University of Wisconsin, USA
Siviløkonom 1973 - Handelshøyskolen BI
Ingeniøreksperten 1970 - GTI, Göteborg

Midttun, Atle - Energiledelse
Fil.dr. 1987 - Universitetet i Uppsala
Mag.art. 1979 - Universitetet i Oslo

Moen, Knut Johan (II) -
Dr. scient 1995 - Norges Landbrukskole
Høyere avdelings eksamen 1990 - Norges Handelshøyskole
Cand. agric. 1987 - Norges Landbrukskole

Myrtveit, Ingunn - Samfunnsøkonomi
Dr. oecon 1995 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Nes, Erik - Markedsføring
Ph.D. 1981 - University of Wisconsin
M.B.A. 1972 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1971 - Handelshøyskolen BI

Nygaard Arne - Markedsføring
Dr.oecor. 1992 - Norges Handelshøyskole
Høyere avdelings eksamen 1988 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1982 - Handelshøyskolen BI

Olson, Erik - Markedsføring
Ph.D. 1992 - Case Western Reserve University, USA
MBA 1986 - Indiana University, USA
BA 1983 - Augustana College, South Dakota, USA

Olsson, Ulf Henning - Metode
Dr. scient 1996 - Norges Landbrukskole
Cand.mag. 1981 - Universitetet i Oslo
Cand.scient 1981 - Universitetet i Oslo

Ongena, Steven - Samfunnsøkonomi
Ph.D. 1995 - University of Oregon
M.A. 1988 - University of Alberta
MBA 1986 - Katholieke Universiteit Leuven
Hir, 1985 - Katholieke Universiteit Leuven

Pettersen, Arve (II) - Markedsføring

Dr. Ing. 1993 - Norges tekniske høgskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Revang, Øivind - Ledelse

Ekonome doktor 1985 - Universitetet i Linköping
Siviløkonom 1976 - Handelshøyskolen BI

Roberts, Henri J. E. - Regnskap

Ph.D. 1993 - Universitetet i Limburg
M.A. 1986 - Rotterdam Handelshøyskole

Sagmo, Knut - Finans

Ph.D. 1991 - University of Wisconsin
M.B.A. 1984 - University of Wisconsin
Siviløkonom 1982 - Handelshøyskolen BI

Selmer, Terje W. L. - Språk, fransk

Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Smith, David - Finans

Ph.D 1992 - Indiana University
B.S. 1988 - University of Delaware

Solberg, Carl Arthur - Markedsføring

Ph.D. 1994 - University of Strathclyde
Licencié ès sciences économiques 1969 - L'Université de Neuchâtel, Sveits

Stranden, Eldrid Aashaug - Finans/Bankøkonomi

Høyere grads eksamen 1972 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1971 - Norges Handelshøyskole

Sundquist, Åsebritt - Språk, engelsk

Dr.philos. 1984 - Universitetet i Oslo
Cand.philol. 1976 - Universitetet i Oslo

Tellefsen, Brynjulf - Markedsføring

Ph.D. 1977 - Columbia University
M. Phil. 1974 - Columbia University
B.A. 1969 - Manchester University

Thjørnøe, Hans Mathias - Markedsføring

Ph.D. 1996 - Handelshøjskolen i København
Siviløkonom 1967 - Handelshøjskolen i Århus
Bedriftsøkonomisk kandidat 1964 - Handelshøyskolen BI

Trapani, Teresa - Regnskap/Revisjon

Ph.D. 1990 - University of Kansas
M.S. 1981 - University of Kansas
B.S. 1978 - University of Colorado

Trondsen, Tor Jarl - Strategi

Ph.D. 1993 - University of Bradford
M.Phil. 1990 - University of Bradford
B.A. 1961 - University of California

Vale, Bent (II) - Samfunnsøkonomi

Dr. polit. 1992 - Universitetet i Oslo
Cand. oecon 1982 - Universitetet i Oslo

Virum, Helge - Logistikk

Sivilingeniør 1963 - Heriot-Watt University, Edinburgh

Welch, Denice - Personalleddelse

Ph.D. 1991 - Monash University
M. Ph. 1985 - Brunel University
BB 1979 - Darling Downs Institute of Advanced Education

Wilig, Roberta - Språk, engelsk

Ph.D. 1985 - University of Washington
M.A. 1971 - University of Washington
B.A. 1965 - Grinnell College

Ødegaard, Bernt A. - Finans

Ph.D. 1992 - Carnegie Mellon University
M.Sc. 1989 - Carnegie Mellon University
Høyere avdelings eksamen 1987 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1985 - Norges Handelshøyskole

Amanuenser

Berg, Morten Emil - Ledelse

Cand.mag. 1978 - Universitetet i Oslo
Diplomeksamen 1971 - IFM, Oslo
Siviløkonom 1969 - Handelshøyskolen BI

Biong, Harald - Strategisk planlegging/Markedsanalyse

Siviløkonom 1966 - Norges Handelshøyskole

Borg, Arild (II) - Strategisk utvikling

Fil. kand. 1977 - Universitetet i Lund
Markedsøkonom DMA 1975 - Norges Markedshøyskole

Brookes, David Edward - Markedsføring

M.Sc. in Management and Business Studies 1981 - University of Warwick
Cand. pharm. Klinisk farmakologi 1978 - Universitetet i Oslo
Diploma in Pharmacology 1962 - Leicester School of Pharmacy

Foss, Tron - Metode

Cand.real. 1970 - Universitetet i Oslo

Gaspard, Georges D. - Språk, fransk

Cand.philol. 1973 - Universitetet i Oslo

Koppang, Haavard - Ledelse/Etikk

Høyere avdelings eksamen 1989 - Norges Handelshøyskole
Sosiologi 1980 - Universitetet i Oslo
Cand. theol. 1979 - Universitetet i Oslo

Kunøe, Gorm - Markedsføring

M.Sc. 1976 - Handelshøjskolen i København

Lippe, Berit von der - Massekommunikasjon

Cand.philol. 1974 - Universitetet i Oslo

Lyngnes, Sølvi - Reiseliv Cand.philol. 1980 - Universitetet i Trondheim	Gulden, Bror Petter - Regnskap/Revisjon Statsautorisert revisor 1978 Høyere revisortstudium 1977 - Norges Handelshøyskole Siviløkonom 1974 - Norges Handelshøyskole
Sannes, Ragnvald - Informasjonsledelse Ekonomie licentiat 1992 - Handelshögskolan i Stockholm Siviløkonom 1986 - Handelshøyskolen BI	Hetland, Per Willy (II) - Ledelse Ph.D.-student - Ålborg Universitetssenter Cand. merc - Flere danske universiteter og høyskoler
Schanke, Egill - Språk, tysk Cand.philol. 1967 - Universitetet i Oslo	Jepsen, Brian - Ledelse MBA 1991 - Henley the Management College, England Cand.scient. 1981 - Aarhus Universitet, Danmark
Synnestvedt, Terje - Samfunnøkonomi Cand.ocon. 1991 - Universitetet i Oslo	Johnsen, Arne Stokke - Markedsføring Siviløkonom 1959 - Handelshøjskolen i København
Syring, Ingvill - Språk, engelsk Cand.philol. 1972 - Universitetet i Oslo	Kaltenborn, Otto - Strategi Maskiningeniør A 1959 - Norges tekniske høgskole
Sørensen, Tom - Bedriftsøkonomisk analyse Siviløkonom 1975 - Handelshøyskolen BI	Kamfjord, Georg - Reiseliv Mag. Art 1977 - Universitetet i Troms
Tangen, Dag - Offentlig ledelse Cand.polit. 1974 - Universitetet i Oslo	Kildal, Tor S. - Revisjon Statsautorisert revisor 1990 Registrert revisor 1986 Siviløkonom 1968 - Hochschule St. Gallen, Sveits
Aakre, Pål - Metode Bedriftsøkonomisk kandidat 1965 - Handelshøyskolen BI	Kjærstad, Trond - Ledelse/Organisasjonspsykologi Cand psychol. - Universitetet i Oslo
Aarønæs, Lasse - Markedsføring Siviløkonom 1977 - Universitat Mannheim Hovedfagseksamen 1987 - SLHK	Kopp, Hermann - Markedsføring Pedagogisk seminar 1968 - Universitetet i Oslo MBA 1961 - Harvard Graduate School, USA AB i statsvitenskap 1957 - Harvard College, USA
Studierektorer	Løken, Svein A. - Regnskap Siviløkonom 1970 - Norges Handelshøyskole
Andersen, Niels Jørgen (II) - Strategi Sivilingeniør 1962 - Danmarks Tekniske Højskole	Naug, Trygve - Regnskap Exam. ocon. 1965 - Universitetet i Oslo Bedriftsøkonomisk kandidat 1961 - Handelshøyskolen BI
Bjercke, Gay - Euroledelse MBA 1974 - Washington State University	Omtvedt, Petter - Logistikk Mag.art. 1961 - Universitetet i Oslo
Bø, Eirill - Logistikk Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI	Roos, Nils Göran (II) - Strategi MBA 1989 - Fontainebleau M.Sc. (Engineering Physics) 1982 - Chalmers Tekniska Hogskola
Christensen, Bo Hjort (II) - Informasjonsledelse Bedriftsøkonom 1977 - Handelshøyskolen BI Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole	Schwencke, Hans Robert - Regnskap Cand.jur. 1992 - Universitetet i Oslo Statsautorisert revisor 1980 Høyere revisoreksamen 1979 - Norges Handelshøyskole Siviløkonom 1977 - Norges Handelshøyskole
Eriksen, Bjørn - Forretningsjur Cand. jur. 1977 - Universitetet i Oslo	Sendig, Aage - Regnskap Siviløkonom 1968 - Norges Handelshøyskole
Evensmo, Jan - Metode Siviløkonom 1978 - Handelshøyskolen BI Cand.real. 1965 - Universitetet i Oslo	Svindland, Eirik (II) Økonomi, statsvitenskap, jus, 1968 - Saar Universität, Tyskland
Framnes, Runar - Markedsføring Siviløkonom 1971 - Norges Handelshøyskole	
Faafeng jr., Sverre - Forretningsjur Cand.jur. 1974 - Universitetet i Oslo	
Gravdahl, Anne Bøhmer - Regnskap/Revisjon Statsautorisert revisor 1986 Registrert revisor 1983 - Handelshøyskolen BI Høyskolekandidat 1980 - Telemark Distrikthøgskole	

6

Sæther, Øivind (II) - Euromangement
Cand. polit. 1972 - Universitetet i Bergen

Tellefsen, Jan Terje - Regnskap
Cand.jur. 1976 - Universitetet i Oslo
Siviløkonom 1972 - Norges Handelshøyskole

Thompson, Geir (II) - Ledelse
Cand.polit. 1986 - Universitetet i Oslo

Ytterhus, Bjarne E. - Samfunnsøkonomi
Cand.oecon. 1969 - Universitetet i Oslo

Forskere

Glimstedt, Henrik - Økonomisk historie

Fil. dr. 1993 - Göteborgs Universitet, Historiska institutionen
Fil. kand. 1983 - Humanistiska fakulteten, Göteborgs Universitet
Honorary Fellow, Industrial Relations Research Centre, University of Wisconsin-Madison 1996-97

Heiberg, Espen Oust -

Jessen Lars Christian
Cand.philol. 1992 - Universitetet i Oslo

Kili, Terje - Økonomisk historie
Cand. philol. 1993 - Universitetet i Oslo

Knutsen, Sverre - Økonomisk historie
Cand.philol. 1990 - Universitetet i Oslo
Bedriftsøkonom 1984 - BI Høyskolene

Rinde, Harald - Økonomisk historie
Cand. philol. 1992 - Universitetet i Oslo

Skeie, Jon - Økonomisk historie
Cand.philol. 1992 - Universitetet i Oslo

Sogner, Knut - Økonomisk historie
Cand.philol. 1989, Universitetet i Oslo

Thue, Lars - Økonomisk historie
Cand.philol. 1977 - Universitetet i Oslo

Stipendiater

Andreassen, Tor Wallin - Markedsføring/Internasjonal økonomi

Master of Science 1994 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1981- Norges Handelshøyskole

Bjørnes, Geir Høidal - Samfunnsøkonomi
Høyere avdelings eksamen 1994 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI
Økonomisk-administrativ kandidat 1990 - Østfold Distrikthøgskole

Blindheim, Trond - Markedskommunikasjon
Cand.sociol. 1984 - Universitetet i Oslo
Diplom markedsommunikasjon 1989 - IFM

Djupvik, Olav A. - Markedsføring
Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Hansen, Svein Olav - Økonomisk historie
Cand.philol. 1990 - Universitetet i Oslo
Cand.mag. 1987 - Universitetet i Oslo

Haug, Magne - Informasjon og samfunnskontakt
Cand.philol. 1975 - Universitetet i Oslo

Hvidsten, Harald - Strategi
M.Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI

Hærem, Thorvald - Informasjonsledelse
M. Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI
Handeløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Haanæs, Knut - Strategi
Siviløkonom 1991 - Handelshøyskolen BI

Kristoffersen, Line - Markedsføring
Sivilmarkedsfører 1993 - Norges Markedshøyskole
Diplomeksportøkonom 1992 - Norges Markedshøyskole

Kuvaas, Bård - Ledelse/Kognitiv psykologi
Siviløkonom 1990 - Handelshøyskolen BI

Norli, Øyvind - Finans
Høyere avdelings eksamen 1994 - Norges Handelshøyskole
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Olsen, Per - Energiledelse
M.Sc. 1994 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1992 - Handelshøyskolen BI

Rime, Dagfinn - Samfunnsøkonomi
Predoctoral Master of Science 1995 - Handelshøyskolen BI
Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI Bedriftsøkonom 1988 - Handelshøyskolen BI

Rønqvist, Morten - Markedsføring
Høyere avdelings eksamen 1994 - Norge Handelshøyskole
Siviløkonom 1987 - Handelshøyskolen BI

Sjøvaag, Marit - Euromangement
M.Sc. Euromangement 1995 - Handelshøyskolen BI
Cand. mag. 1992 - Universitetet i Oslo

Stillerud Bård
Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI

Strønen, Fred - Strategi
M.Sc. 1993 - Handelshøyskolen BI

Wathne, Kenneth - Markedsføring

Master of Science 1994 - Handelshøyskolen BI
Diplomøkonom 1992 - BI Høyskolene

Zang LiQun

Cand. Oecon 1994 - Universitetet i Oslo
Exam. Oecon 1994 - Universitetet i Oslo
Ingenør 1988 - Shanghai Jiao Tong University

Forsknings- og undervisningsassistenter

Aslesen Sigmund - Næringsutvikling

M.A. 1995 - Universitetet i Oslo

Carlsen, Arne J. - Beslutningsanalyse

Sivilingenør 1969 - Norges tekniske høgskole

Flagstad, Anne W. - Offentlig ledelse

Hovedfagsstudent - Universitetet i Oslo

Flygansvær, Bente - Logistikk

Siviløkonom 1996 - Handelshøyskolen BI

Gundersen Eivind - Organisasjons- og ledelsesteori

M.Sc. 1995 - Handelshøyskolen BI

B.B.A. 1992 - C.L.U.

Houge Cynthia - Markedsføring (NiM)

Master in International Business 1995 - Norges Handelshøyskole
B.Sc. in Marketing 1993 - College of Business Administration, University of South Florida, Tampa

Jordfald, Bård - Næringsutvikling

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI
Hovedfagsstudent i sosiologi - Universitetet i Oslo

Lindestad, Liv Bodil - Markedsføring

MBA 1994 - University of South Carolina
Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Lorentzen, Bengt G. - Markedsføring

Siviløkonom 1993 - Handelshøyskolen BI

Lostad, Lene - Markedsføring

Siviløkonom 1994 - Handelshøyskolen BI

Møll, Trude Holthe - Næringsutvikling

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI
Ex.phil 1989 - Universitetet i Oslo

Nilsen Skjærseth Yngve - Økonomisk historie

Cand.philol. 1995 - Universitetet i Oslo
Cand.mag. (realfag) 1991 - Universitetet i Oslo

Ramnefjell, Per Espen

Siviløkonom 1995 - Handelshøyskolen BI

Røkaas, Felicia A. - Språk, engelsk

Cand. philol. 1993 - Universitetet i Oslo

Tranås, Janneke - Markedsføring

Handelsøkonom 1992 - Oslo Handelshøyskole

Vogt-Svendsen, Annicka - Markedsføring

Siviløkonom 1994 - Handelshøyskolen BI

Høyskolelektorer

Ander-Trønsdal, Kerstin (II) - Markedsføring/økonomistyring

Siviløkonom 1969 - Handelshøgskolan i Stockholm

Backer, Lars Georg (II) - Bedriftsøkonomi

Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI

Bjartveit, Steinar - Ledelse/Organisasjonpsykologi

Cand.psychol. 1988 - Universitetet i Oslo

Blattner, Emanuel - Bedriftsøkonomi

Siviløkonom 1981 - Universitetet i Fribourg

Blichfeldt Jan (II) - Markedsføring

MIM 1982 - Thunderbird, Arizona

Borge-Andersen, Carl (II) - Markedsføring

Lektor 1981 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor

Siviløkonom 1972 - Handelshøyskolen BI

Bugge, Bjørn - Markedsføring

Siviløkonom 1967 - Norges Handelshøyskole

Cooper, Charles J. - Språk, engelsk

Cand.philol. 1979 - Universitetet i Oslo
B.A. 1969 - Occidental College

Falck, Elisabeth - Markedsføring/Samfunnsvitenskapelig metode

MBA 1980 - University of Denver

BSBA 1979 - University of Denver

Goksør, Gro - Markedskommunikasjon

Cand.polit. 1992 - Universitetet i Oslo
Diplom markedskommunikasjon 1981 - IFM

Diplomøkonom 1969 - Handelshøyskolen BI

Gran, Haakon Herman - Ledelse

Cand. merc. 1972 - Handelshøyskolen i København

Grastveit, Irene

Hovedfagseksemten 1994 - Statens lærerskole for handel og kontor

Hansen, Robert

Cand. oecon 1995 - Universitetet i Oslo

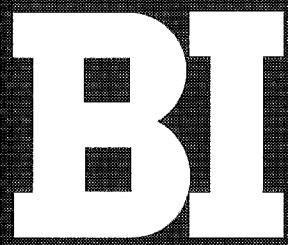
Hansen, Rune J. - Bedriftsøkonomi

Faglærereksamen 1979 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor
Siviløkonom 1976 - Handelshøyskolen BI

Hanssen, Per Gunnar (II) - Samfunnsøkonomi Cand. oecon 1978 - Universitetet i Oslo	Nilsen, Svein - Språk, tysk Cand.philol. 1973 - Universitetet i Oslo
Høiland, Hildur (II) - Eiendomsmegling Statsautorisert eiendomsmegler 1980 Øk.adm.-kandidat 1976 - Økonomisk College Oslo	Osmundsen, Dag (II) - Bedriftsøkonomi Cand. jur. 1984 - Universitetet i Bergen Høyere revisoreksamen 1978 - Norges Handelshøyskole Siviløkonom 1977 - Universitetet i Lund
Høyvarde, Hans Kr. (II) - Regnskap Statsautorisert revisor 1995 Registrert revisor 1983 - Handelshøyskolen BI	Ramberg, Bengt (II) - Markedsføring/Organisasjon M.B.A. 1975 - University of Wisconsin Siviløkonom 1974 - Handelshøyskolen BI
Jacobsen, Per (II) - Bedriftsøkonomi M.B.A. 1986 - University of Wisconsin Siviløkonom 1985 - Handelshøyskolen BI	Skaldehaug, Espen Roy - Finans Sivilingeniør 1983 - Universitetet i Linköping DH-kandidat 1981 - Agder Distrikthøgskole
Jørgensen, Erik Tidemann (II) - Organisasjon og ledelse Siviløkonom 1986 - Handelshøyskolen BI Cand.mag. 1983 - SLHK	Stephansen, Beverly Arnold - Kommunikasjon M. Sc. 1985 - Boston University BBA 1983 - Grove City College, Pennsylvania
Knutsen, Geir - Markedsføring Siviløkonom 1993 - Agder Distrikthøgskole	Stiklestad, Trond - Markedsføring Siviløkonom 1990 - Høgskolan i Växjö
Kolderup, Erik (II) - Informasjonsledelse Faglærereksamen 1981 - Statens Lærerskole for Handel og Kontor Diplomøkonom 1973 - Handelshøyskolen BI	Strand, Rolf Gunnar - Bedriftsøkonomi Cand.polit. 1985 - Universitetet i Oslo Høyere avdelings siviløkonomeksamen 1974 - Norges Handelshøyskole Siviløkonom 1970 - Norges Handelshøyskole
Lauritzen, Pål - Metode Cand.scient. 1983 - Universitetet i Oslo	Sætrang, Gunnar - Markedsføring Diplomstudium i markedskommunikasjon 1986 - IFM Cand.psychol. 1981 - Universitetet i Oslo
Lavik, Stein - Organisasjon og ledelse Siviløkonom 1976 - Norges Handelshøyskole	Tollefsen, Tor A - Bedriftsøkonomi Siviløkonom. 1972 - Norges Handelshøyskole
Lepsøe, Sigvard C. (II) - Bedriftsøkonomi Siviløkonom 1968 - Norges Handelshøyskole	Tomassen Sverre - Markedsføring og strategi M.Sc in International Marketing and Strategy 1996 - Handelshøyskolen BI Diplomøkonom 1991 - BI Høyskolene Barnevernspedagog 1982 - Norges Kommunal- og Sosialhøgskole
Lie, Sverre (II) - Språk, engelsk Cand.philol. 1977 - Universitetet i Bergen	Tveit, Anders - Samfunnsøkonomi Cand.oecon. 1989 - Universitetet i Oslo
Lilleberg, Olav - Samfunnsøkonomi Cand. oecon 1979 - Universitetet i Oslo	Undall, Pål - Finans M.B.A. 1983 - University of North Carolina B.A. 1980 - University of Wisconsin
Lund, Svein - Metode/Logistikk Sivilingeniør 1974 - Norges tekniske høgskole	Vardøen, Thor (II) - Språk, engelsk Cand.philol. 1991 - Universitetet i Oslo
Lunnan, Erling (II) - Metode Cand.real 1978 - Universitetet i Trondheim	
Løvholt, Thor - Markedsføring Studier i International Marketing, Service Management and Public Relations	
Messel, Bente - Språk, spansk Cand. philol. 1984 - Universitetet i Oslo	
Michelsen, Bjørn (II) - Bedriftsøkonomi Siviløkonom 1976 - Handelshøyskolen BI	
Nikolaisen, Per - Metode Faglærerkompetanse i matematikk Pedagogisk eksamen 1976 - Statens lærerkurs Matematikkstudier - Universitetet i Oslo	

Oversikten over BIs vitenskapelige personale er godkjent og
utgitt av BIs personalavdeling pr. 31.08. 1996

**BI Senter for lederutdanning
Karlsborgveien 4
0193 Oslo
Telefon 22 67 90 00
Telefax 22 67 91 10**